„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Coutries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 39 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugsėjo (September) 28, 1934. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXV

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Audėjų Streikas Atšauktas

Susekama Lakuno Lindbergh'o Sunaus Vogėjus

Japonijoje Žuvo 2,064 Žmonės

AUDĖJŲ STREIKAS ATŠAUKTAS.

Washington, D. C. — Su rugsėjo 24 d. atšaukiama audėjų streikas, kuris tęsėsi nuo rugsėjo 1 d. Minimo streiko komiteto pirmininkas, p. Gorman, išsiuntinėjo telegramas unijų lokalams pareikšdamas, kad streikas atšaukiamas ir kad rugsėjo 24 dieną visi darbininkai grįžštų dirbti. Pamato šio streiko atšaukimui davė specialės prez. Roosevelto paskirtos tarybos patiekti planai ir paties prezidento atsišaukimo kalba grįžšti dirbti, o nesutikimai tarpe darbininkų ir darbdavių bus išspręsti vėliau. Prie to, p. Gormanas savo telegramoje pareiškia, kad darbininkų laimėjimas yra didelis ir jis visiems streikavusiems dėkoja už karžygišką kovą.

Kaip į tai pažiurės streikavę darbininkai — dar nežinia. Kiek spėjama iš spaudos, tai dalis darbininkų, ypač tų, kurie yra įtakoje komunistų, streiko atšaukimu nepatenkinti ir jaučiasi, kad juos streiko vadai „pardavę".

Darbininkų vyriausiais reikalavimais buvo: įvesti 30 valandų darbo savaitę, pripažinti uniją, mažinti mašinų skaičių kožnam darbininkui ir gauti algos nemažiau kaip $13.00 savaitėje paprastam darbininkui, $18.00 pusiau lavintam, $22.50 lavintam ir $30.00 augštai išlavintam.

Audėjų streikas tęsėsi tris savaites. Iš 700,000 šios industrijos darbininkų apie 420,000 streikavo. Darbininkai, laike streiko negaudami algų, grynais pinigais nustojo nuo $15,000,000 iki $20,000,000. Palaikymui tvarkos sumobilizuotoji milicija valstijoms kasdien kainavo apie $37,000. Be to, keturiolika žmonių užmušta ir ganėtinas skaičius sužeista. Daugiausia gyvybėmis nukentėta Hoan Path, S. C., kur aštuoni žmonės žuvo.

SUSEKAMA LAKUNO LINDBERGH'O SUNAUS VOGĖJUS.

New York, N. Y. — Apie du metai atgal iš Hopewell, N. J. buvusio visam pasauliui žinomo lakuno, Charles Lindbergh, namų javogta jo kudikis, Charles Lindbergh, Jr. Tada įvykis sujaudino netik visą Ameriką, bet ir visą pasaulį. Nepaisant New Jersey valstijos policijos, visa Amerikos viešoji ir slaptoji policija pajungta pavogto kudikio piktadarius ieškoti. Piktadariai gi tuo tarpu rašinėjo tėvui laiškus, reikalaudami $200,000 sunaus išpirkimui. Po ilgokų, per tarpininkus, derybų sulygta sunų sugrąžinti už $50,000. Mokėdamas pinigus, Lindbergh'as juos sužymėjo. Piktadariai pinigus paėmė, bet sunaus jam nesugrąžino. Kaip žuvusio kudikio, taip ir piktadarių ieškojimo darbas tęsta ir toliau. Virš 70 dienų praslinkus, vienas troko šoferis Lindberghiuką rado negyvą 5 mylių tolume nuo tėvo namų. Sunus palaidotas, bet piktadarių žygis neužmiršta iki pastarųjų dienų — jų ieškota.

Rugsėjo 21 d. New Yorko policija paskelbė spaudai, kad ji suradusi vieną įtartinų piktadarių, kuris gyvena Bronx'e (Didžiojo New Yorko daly). Tuo piktadariu esąs tulas vokietukas, Bruno Richard Hauptmann. Policija, mat, pas jį (jo garadžiuje) surado virš $13,000 tų pinigų, kuriais mokėta už kudikio išpirkimą. Dabar eina reikalo tyrinėjimas. Įtartasis asmuo piktadarystei neprisipažįsta. Jis sakosi, kad tuos pinigus jam davęs jo pažįstamas, irgi vokietukas, Fisch, kuris kiek laiko atgal išvyko į Vokietiją ir ten numirė. Bet rankraščio ekspertai pripažįsta, kad visi laiškai, kuriuos piktadariai Lindbergh'ui siuntinėjo, yra rašyti Hauptmann'o. Pradiniuose tyrinėjimuose įtartasis ne visur vienaip į klausimus atsakinėja. Taipgi jis turi savo praeities blogus pasižymėjimus: Vokietijoje du syk sėdėjo kalėjime, į Ameriką atvyko laive įsivogęs, buvo grąžintas atgal į Vokietiją, kaipo nelegaliai įvažiavęs į šį kraštą, bet vėl slaptai čia atvyko. Ir visi kiti daviniai rodo, jog šiame piktame darbe, jei ne visas, tai dalis kredito priklauso Hauptmann'ui. Beabejo, vedant tolimesnius tyrinėjimus, paaiškės ir kiti, jei tokių yra, kudikio pavogimo bei nužudymo dalyviai..

Šiuo tarpu betgi netik Amerikos, bet ir užsienio spauda pilna tiesiog sensacingų apie įvykį aprašymų. Visuomenėje taipgi didelis sujudimas. Vėl atsikartoja skaudųs prisiminimai tėvams. Tikima, kad teisme paaiškės ir daugiau žmogvagystės darbelių, nes Hauptmann'as įtariamas, buk ir kitose žmogvagystėse yra ranką pridėjęs.

JAPONIJOJE ŽUVO 2,064 ŽMONĖS.

Tokio, rugs. 22. — Vakar, rugsėjo 21 d., veik visą Japoniją nusiautė baisiausia viesula (taifunas). Labiausiai betgi nukentėjo miestas Osaka ir jos apylinkės. Šiandien suskaičiuojama, kad nelaimėjo žuvo 2,064 žmonės. Žuvusiųjų skaičius dar vis auga, nes dar 254 žmonių ne surandama. Sužeistų priskaičiuojama iki 13,335, o 200,000 žmonių liko be pastogės.

Be žuvusių, padaryta begaliniai daug ir medžiaginių nuostolių, nes paskutiniai apskaičiavimai nusako, kad 32,939 budinkai visiškai sugriauta, 862 namus nuplovė vanduo, 22,037 budinkai sužalota, 169,873 užsemta vandeniu. Prie to, sugadyta 4,164 laivai ir laiveliai — daugiausia žuvininkų valtys. Šioje nelaimėje labai nukentėjo mokiniai, nes daug mokyklų sugriauta ir jose didelis skaičius mokinių užmušta bei sužeista. Labai nukentėjo prie Osaka esančios amunicijos dirbtuvės, kurias tai audra apgriovė ar tai vanduo užliejo ir mašinas sugadino. Bendrai imant, medžiaginių nuostolių ši nelaimė padarė už $90,000,000. Tai didžiausia nelaimė Japonijoje po 1923 metų žemės drebėjimo.

ŽUVO 260 ANGLIAKASIŲ.

Wrexam, Valija, rugs. 23. — Vakar Gresford'o angliakasyklose ištiko sprogimas ir, vėliau, gaisras. Laike ištikusios nelaimės kasyklose dirbo keli šimtai darbininkų. Gaisras pradėjo plėstis taip greitai, kad ne visiems pavyko iš nelaimės pabėgti. Gaisro gesinimui naudota visi vėliausios mados prietaisai, bet užgesinti nevyksta. Todel ir likusiųjų kasyklose gelbėjimas paliauta, nes gaisrui pesiplečiant galima dar daug gyvybių nustoti, o kadangi tikimas, kad esančiųjų kasyklose gyvais nebutų galima surasti, tai ir gelbėjimas gaisro apimtose vietose sulaikyta. Paskutiniai oficialiai apskaičiavimai nusako, kad nelaimėje žuvo 261 žmogus. Tai didžiausia Anglijos angliakasyklose nelaimė po Didžiojo Karo.

LENKAI GAVO ILGĄ NOSĮ.

Geneva, rugs. 22. — Nesenai Tautų Sąjungoje kilo klausimas apie Lenkijoje gyvenančių mažumų persekiojimą. Lenkai į tai mažai domės kreipė, laikydamies savo. Už tai tačiau gavo gana karčių pipirų iš kitų valstybių atstovų. Ypač lenkams keletą skaudžių pamokų davė Anglijos atstovas. Kiek mandagiau lenkus pabarė Francijos ir Italijos atstovai. Dar ir tuomet lenkų atstovas spyrėsi. Tačiau pastaruoju laiku lenkų atstovas pažymi, kad šis klausimas turi buti rezorvuojamas ateičiai ir atsiima tuo reikalu patiektą rezoliuciją. Esą viena Lenkija negalinti nieko laimėti. Lenkams teko pusėtinai didelė nosis.

ATPIRKO ADOMAVIČIŲ EROPLANĄ.

New York N. Y. — Praeitą vasarą lietuviškos kilmės broliai Adomavičiai nuskrido iš New Yorko į Varšavą. Nors skridimas jiems nelabai sekmingai pavyko, bet Lenkijoje jie priimti kaipo didžiausi karžygiai. Pastaruoju laiku broliai Adomavičiai grįžšta į Brooklyn, N. Y., kur ir vėl sodės bizniu užsiiminės. Prieš išvykstant, jų istorinį eroplaną nupirko Lenkijos Orlaivininkystės sąjunga, užmokėdama $22,000.

EROPLANAS SU KANUOLĖMIS.

Paryžius. — Nesenai Francijoje daryta bandymas kanuolėmis šaudyti iš eroplano. Nors toks bandymas buvo daryta ir pirmitu, bet kanuolės šuviai perdaug išjudindavo eroplaną ir todel bandymai laikyta nevykusiais. Pastarasis tačiau bandymas buvo patenkinančiai pasekmingas. Vadinasi, dabar kanuolių šuvius bus galima į priešą leisti ir iš eroplanų, ko seniau nebudavo.

RUSIJOS-AMERIKOS DERYBOS ATNAUJINTA.

Washington, D. C. — Kiek laiko atgal Rusija ir Amerika derėjosi delei senų Rusijos skolų, kurias reikia Amerikai sumokėti. Del tam tikrų Rusijos nusistatymų Amerika nesutiko sutarties baigti ir delto derybos pairo. Rugsėjo 21 d. tačiau tos derybos vėl atnaujintos. Šiuo syk, tikima, bus galima teigiamų pasekų atsiekti.

ITALAI ŠAUDO PABĖGĖLIUS.

Belgradas, Jugoslavija. — Du vyrukai gyveną Fiume-Susak provincijoje, norėjo perplaukti upę Giumara ir pasiekti Jugoslavijos žemes. Pastebėjus plaukiančius, italų parubežio sargyba pradėjo į juos šaudyti. Vieną pabėgėlių sargyba sunkiai pa šovė, jau veik pasiekus Jugoslavijos krantą. Jugoslavija daro tyrinėjimą, kokiais sumetimais Italijos milicija galėjo bėgančius šaudyti.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Kaunas. — Lietuvos ukio departamento direktorius praneša, kad nors smulkių davinių dar neturima, bet jau žinoma, kad šių metų derlius Lietuvoje yra patenkinantis ir didesnis, negu praeitais metais buvo.

Munich, Bavarija. — Oberam mergau miestely kasmet vaidinama Kristaus kančios. Vienas vaidinimas tęsiasi kelias dienas. Šis vaidinimas jau pakartotas 50 kartų. Šiemet vaidinimo pažiurėti jau buvo virš 300,000 žmonių.

New York, N. Y. — International Seaman's Union of America distrikto komitetas paskelbė jureivių streiką. Streikas palies apie 40,000 darbininkų, kurie operuoja Atlantiko pakraščiuose.

New York, N. Y. — Corn Exchange banką, kuris randasi prie Ave. D ir 10 gatvės, anadien ryte užpuolė plėšikai, kurie apkulė tarnautojus ir išsinešė $42,000 pinigais, bondsais ir čekiais.

Des Moines, Iowa. — Iowa valstijos ukininkai rengiasi streikuoti. Tikima, kad streikas bus paskelbtas už dviejų savaičių.

Newport, R. I. — Čia eina tarpe Amerikos ir Anglijos dviejų buorinių laivų lenktynės. Rašant šitai, rugs. 24 d., abu laivai turi po du punktu. Kuris laimės 4 iš septynių punktų bus laimėtoju. Šios lenktynės kasmet atliekama jau per apie 80 metų. Anglai dar niekad jų nelaimėjo. Šiuo syk gali laimėti.

Tokio, Japonija. — Rugsėjo 24 d. pranešama, kad bėgy dvie jų savaičių Sovietų Rusijos ir Mančukuo valstybės atstovai pradės derybas delei rusų-kinų rytinio geležinkelio Mandžurijoje. Tikima šiuo syk atsiekti teigiamų pasekų, kas išrištų daug nesusipratimų Tolimuose Rytuose tarpe rusų ir japonų.

Madridas, Ispanija. — Tarpe Ispanijos politinių partijų pasireiškia gana rimtų frakcinių nesusipratimų. Jeigu katalikai bus įleisti į kabinetą, tikima susilaukti sukilimo, kurį gali pradėti kairysis elementas.

Varšava. — Rugsėjo 23 d. čia prasidėjo tarptautinis baliunų kontestas, kuriame dalyvumą ima aštuonios tautos, jų tarpe ir Amerika.

Iš Lietuvos

ARGENTINOS LIETUVIAI ORGANIZUOJASI.

Buenos Airese įsisteigė Draugijos Užsienio Lietuviams Remti (DULR) skyrius. Valdybon išrinkti: pirmininku Pranas Dambravas (buhalteris), vicepirmininkas Pranas Ožinskas (komersantas), sekretorius Stasys Miščikas (žurnalistas), iždininkas Vincas Kuraitis (iliustratorius). Skyrius užsimojęs plačiai veikti.

DARIAUS IR GIRĖNO PORTRETAI UŽSIENIN.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti, pastebėjusi, jog Dariaus ir Girėno vardai šiuo metu priklauso prie labiausiai populiarių vardų užsienio lietuvių tarpe, užpirko šių didvyrių tam tikrą skaičių portretų ir siunčia juos užsienio lietuvių mokykloms ir šiaip organizacijoms.

ARKLYS KUNIGUI NUTRAUKĖ MALDĄ IR DEL TO KILO GRAISRAS.

Šiomis dienomis Kalbutiškių km., Dusėtų valsč. ryto metą sentikių kunigas iš knygų meldėsi užsidegęs mažą žvakutę. Besimelsdamas pamatė, kad jo arklys mina ir ėda piauti paskirtą dobilų atolą. Kunigas metė maldą ir nubėgo iš dobilų išvaryti arklį. Bet žvakutė buvo neužgesinta, kuri kol jis arklį sutvarkė, sudegė ir uždegė maldų knygą. Nuo knygos užsidegė uždangalai, o nuo uždangalų lubos. Lubos buvo apipiltos spaliais ir ugnis momentaliai išsiplėtė. Gaisro metu sudegė klebonija, metrikų knygos, įvairus dokumentai, o nuo klebonijos užsidegė kluonas.

IŠ ESŲ DVIRAČIU KAUNAN.

Į 1935 m. Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Kaune organizuojama užsienio lietuvių kongresą kai kurie jau rengiasi vykti. Be kita ko, iš Esų (taip vietos lietuviai išeiviai vadina Esseno miestą) Vokietijoj į kongresą rengiasi vykti Esų lietuvių visuomenininkas darbininkas p. M. Adomaitis; vyks dviračiu (apie 1,500 kilm.).

Pažymėtina, jog Esuose gyvenantieji lietuviai kilę beveik išimtinai iš Suvalkų krašto ir kai kurie iš jų čia gyvena jau net po 40 ir daugiau metų. Daugelis jų dabar be darbo.

FONDAS NUKENTĖJUSIEMS NUO AUDRŲ.

Finansų ministerijoje nutarta įsteigti nuolatinį fondą nukentėjusiems nuo audrų ukininkams šelpti. Prie fondo prisidės valstybė ir įvairios žemės ukio organizacijos.

LIETUVOJ VIEŠI ĮŽYMUS LENKAS.

Šiomis dienomis atvyko Lietuvon ir čia vieši Lenkijos senato sekretorius žinomas publicistas p. Piaseckis. Kaune p. Piaseckis aplankė įvairias lenkų įstaigas ir svečiavosi Palangoj pas Tiškevičių.

KAUNAN ATVYKSTA SOVIETŲ ATSTOVAI.

„Tass" praneša, kad į įvykstančią Kaune geležinkelio konferenciją išvažiuoja Sovietų delegacija, susidedanti iš susisiekimo komisariato atstovų: Pivovarovo, Jaropolskio ir Požerskio.

Vilniaus Vadavimo Akcijos Komitetas

Šių metų Spalių 9 diena jau čia pat.

Jau keturiolikti metai, kaip lietuviškas Vilniaus kraštas ken čia lenkų jungą. Pilsudskis, laužydamas Suvalkų Sutartį ir grobdamas Vilnių gen. L. Želigovskio durtuvais, pasakęs: „Wilno moje" (Vilnius mano). Pirmiau ir ypač šią vasarą paaiškėjo, kad ponas Pilsudskis užgrobė Vilnių tam, kad jį išmainyti į Lietuvos uniją su Lenkija.

Paaiškėjo ir kitas faktas, kad visas pasaulis žino Vilnių esant Lietuvos tikraja sostine ir todel niekas Vilniaus rimtai neketina lenkams pripažinti.

Net ir didžiosios valstybės, kurios 1923 metais pasirašė „garsųjį" Ambasadorių Konferencijos nutarimą Lenkijos sienų klausimu, dabar Lenkijai nurodinėja, kad ji privalo atitaisyti Lietuvai 1920 metais padarytą skriaudą. Francija ir Rusija stipriai spaudžia Lenkiją dėtis prie Europos žiemių-rytų taikos sutarties pasirašymo. Bet Lenkija taikos netrokšta ir bevelija spekuliuoti pono Hitlerio sudrumstame Europos ore. Lenkija drįsta net kratytis francuzų draugingumo ir dėtis Hitlerio pagelbininke tam, kad karo pagelba išplėšti savo ribas kaimynų sąskaiton.

Ir lenkai per Vilniaus radio nesenai vėl akiplėšiškai pareiškė, kad „Vilniaus Lietuvai negrąžins niekados". Taip, mes lietuviai labai gerai tai žinom, kad lenkai, litvino Pilsudskio valdomi, geruoju Vilniaus Lietuvai negrąžins, nes jų politiškas protas yra aptemęs nuo jiems įgimto imperializmo, unijos ir hitlerizmo. Bet politiško Europos gyvenimo apystovos gali lenkus priversti Vilnių Lietuvai grąžinti ir lietuviams yra privalu buti pasiruošiusiems tokiam momentui.

Todel ir per šią ateinančią „9 spalių dieną", eidami iš vieno su „Vilniui Vaduoti Sąjunga" ir „Vilniaus Geležiniu Fondu" Kaune, visi mes lietuviai pasirodykime: tegul kiekvienas čia veikiantis Vilniaus Akcijos Komitetas pasirupina sukviesti visą savo apylinkę į „9 spalio dienos" minėjimą, — visi kas jau turi Vilniaus pasus privalo tam padirbėti, visi kas dar neturi — nusipirkime po Vilniaus pasą, sušelpkime vargstančius vilniečius ir pasakykime „proše panams", kad „del Vilniaus amžiais dės galvas lietuvis": Gedimino, Kęstučio, Vytauto ir Basanavičiaus Vilnius negali buti Pilsudskio, bet tik suvienytos Lietuvos sostinė.

Lietuvos Žmogus.

Vėl Nauji Smugiai Vilniaus Krašto Mokykloms

Diena iš dienos nepriklausomoje Lietuvoje vis ateina skaudesnės žinios apie lenkų persekiojamas ir baigiamas uždarinėti Vilniaus krašto lietuvių mokyklas. Nesenai spaudoje buvo pasirodę žinių, kad lenkai ištiesų netrukus uždarys keletą paskutinių Vilniaus krašto lietuvių mokyklų. Tie spaudos balsai nebuvo spėliojimai, bet numatoma tikrenybė. Ir štai rugsėjo 11 dieną Kaune buvo gauta vėl tų skaudžių žinių, kad lenkai uždarė dešimtį Vilniaus krašto lietuvių mokyklų. Tai visos švietimo draugijos „Ryto" laikomos mokyklos. Kaip visados taip ir čia lenkai uždarymo priežasčių jokių nenurodė. Čia nėra kas kita, o tik paprastas lenkų kerštas. Tačiau ir keršto kulturingi žmonės neturėtų reikšti, nes tam nėra jokios priežastiės. Matyti, kad tai yra lenkų priešlietuviškos politikos vaisius. Tokią politiką lenkų švietimo valdžia jau senai veda.

Visų šių faktų akyvaizdoje, galime drąsiai daryti išvadą, kad del tokios lenkų švietimo valdžios politikos nuo ateinančių mokslo metų vargiai Vilniaus krašte ar liks nors viena lietuviška mokykla. Matyti, kad lenkai jaučia Vilniaus krašto lietuviškumą ir jį stengiasi visomis brutalėmis priemonėmis sunaikinti. Aiškus dalykas, kad negalėdami laikyti viešų lietuviškų mokyklų, Vilniaus krašto lietuviai turės tėnkintis taip vadinamomis, katakombomis — slaptomis mokyklomis, nes jau kitokios išeities nėra. Tuo tarpu kai lenkiškos mokyklos nepriklausomoje Lietuvoje yra netik neuždarinėjamos, bet dar jos gauna pašelpą iš valstybės iždo. Tsb.

Prusų Lietuvių Vargai

„N. T. K." paskutiniame numery rašo:

Netoli Tilžės yra senos, gražios vieno kaimo kapinės, kurio gyventojų didžiausia dalis dar šiandien kalba lietuviškai. To kaimo žmonių nemažas skaičius dar lanko lietuvišką bažnyčią, namie meldžiasi ir gieda lietuviškai, o kai kurie skaito ir lietuvišką laikraštį. Pirma, prieš kelis metus šio kaimo gyventojai kuone visi buvo lietuviai. Geriausias to įrodymas yra iki šiandien išlikę kapinių paminklai su lietuviškais užrašais, kaip „Čion ilsis mano mylimas vyras", „Čia ilsi Dievuje Kristups..." ir tt. ir tt. Pirma čia buvęs dar didesnis tokių lietuviškų paminklų skaičius liudijo, kokio kraujo ir kokios giminės žmonės gyvena čia, senovės lietuvių žemėje, žilo piliakalnio prieglobsty.

Šiame pietnemunio lietuvių kaime prieš kurį laiką atsitiko šitoks nepaprastas dalykas. Vieną seną garbingą ir dievobaim. lietuvę palaidojus, kažin kokie žmonės (matyt, aršūs priešai), patėmijo ant kapo puikų vainiką, ant kurio šilkinės juostos nebašninkės sunus, susipratęs lietuvis, buvo savo motinėlei užrašęs paskutinį sveikinimą lietuviško kalba: „Ilsėkis saldžiai! — tavo sunus..." Lietuvių priešams tas labai nepatiko ir jie paskubėjo žandarui apie tai pranešti. Žmonės šneka, kad jie net reikalavę tą šilkinę juostą pašalinti iš kapinių!... Buvo daug kalbų apie tai, bet žandaras, išmintingas budamas, nieko nedarė.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SLA. NARIŲ SUSPENDAVIMAS

Šiame „Tėvynės" num., SLA. reikalų skyriuje, telpa SLA. Sekretoriaus Dr. M. J. Viniko pranešimas iš jo atsilankymo New Yorko Valstijos Apdraudos Departamente Susivienijimo reikalais. Patartina kiekvienam SLA. nariui nuodugniai perskaityti šį SLA. Sekretoriaus pranešimą, iš kurio kiekvienas pamatys, kaip valdžios įstaigos žiuri į priėmimą atgal suspenduotų organizacijos narių. Kad kiekvienas SLA. narys šitai žinotų, visų SLA. kuopų pirmininkai artimiausiam kuopos susirinkime privalo šį pranešimą ir paaiškinimą perskaityti.

Vadinasi, Valstijų Apdraudos Departamentai reikalauja ir įsako griežtai pildyti konstitucijos patvarkymus sulig suspenduotų narių priėmimo atgal į Susivienijimą. Tuo tarpu kai kurių SLA. kuopų veikėjai rustauja, kuomet Centro Raštinė reikalauja išpildyti blankas sugrįžimui atgal suspenduotiems nariams. Gerai dar, kad laiku tokios blankos įvestos ir bent žymiai sušvelnintoj formoj jos pradėta naudoti pereitais metais. Dabar buvo galima New Yorko Valstijos Apdraudos Departamentą įtikinti, kad kiek aplinkybės leidžia, tiek laikomasi konstitucijos patvarkymų sulig suspenduotų narių priėmimo atgal. Bet departamentas griežtai reikalauja pildyti konstituciją iki paskutinės raidės ir vargiai bus galima tokio reikalavimo apsilenkti.

Todel SLA. nariams priseina dabotis, kad neliktų suspenduoti už duoklių nemokėjimą. Valdžios įstaigai negalima pasiteisinti sunkiais laikais, del kurių nariai neišgali reguliariai duokles užsimokėti. SLA. konstitucijos patvarkymas yra nepakeičiamu įstatymu ir valdžios įstaiga reikalauja tą įstatymą be jokių išimčių pildyti. Vienatinis kelias lieka SLA. nariams išvengti priėmimo atgal proceduros, tai neprisileisti prie suspendavimo už duoklių nemokėjimą.

Tačiau kuomet konstitucija nustato patvarkymus suspenduotų narių sugrįžimui atgal, tai kartu nurodo ir procedurą narių suspendavimui už nemokėjimą duoklių į apdraudos fondą. Narių suspendavimui procedurą nustato konstitucijos skyrius 12-tas, paragarafas 5-tas ir jo sub-paragrafai a) ir b). Šios narių suspendavimo už duoklių nemokėjimą proceduros išpildymą konstitucija uždeda SLA. kuopų finansų sekretoriams. Todel kiekvienos SLA. kuopos finansų sekretorius privalo butinai pildyti konstitucijos patvarkymus narių suspendavimui už duoklių nemokėjimą. Pildomoji Taryba savo nutarimais pakartotinai yra įsakius kuopų finansų sekretoriams šiuos konstitucijos patvarkymus pildyti iki paskutinės raidės. Kuopų pirmininkų butina pareiga pridabot, kad finansų sekretoriai pildytų šias konstitucijos uždedamas jiems pareigas.

Suspenduoti narį be pranešimo apie jo užvilktas duokles butų neteisinga ir neteisėta. Tokiu atvėju nariai visai pamatuotai galėtų nusiskųsti, kad organizacija su jais nedraugingai ir neteisingai pasielgia. Pagaliau, kiekvienas SLA. narys turi teisę tikėtis tokio pranešimo pirma, negu jis gali buti suspenduotas už duoklių nemokėjimą. Tačiau nariai neprivalo manyti, kad jiems patiems nereikia rupintis duokliu užsimokėjimu ir kuopos susirinkimų lankymu. Konstitucija taip pat uždeda ir nariams butina pareiga lankyti kuopos susirinkimus ir leidžia net bausti tokius narius, kurie neatsilanko bent į vieną susirinkimą iš eilės laike trijų mėnesių.

Kuomet nariai konstitucijos uždedamas jiems organizacijos reikalais pareigas pilnai išpildys ir sulig savo geriausių išgalių stengsis pasilaikyti organizacijoje gerame stovy, kuomet kuopų finansų sekretoriai išpildys savo pareigas sulig narių suspendavimo už duoklių nemokėjimą, tai ir suspenduotų narių Susivienijime nebus. Tokiu atvėju susispenduos tik tokie nariai, kurie nenorės daugiau prie organizacijos prigulėti. Nebeliks tuomet jokių nesusipratimų ir nesmagumų del suspenduotų narių grąžinimo atgal į Susivienijimą.

—o—

SPALIŲ 9-TOS IŠVAKARIUOSE

Artinasi spalių 9 d., kurią visa lietuvių tauta mini kaipo Vilniaus Gedulo Dieną. Netenka abejoti, kad Amerikos lietuvių skaitlingos kolonijos ir šiemet lygiai taip minės spalių 9 d., kaip ir kiekvienais metais minėdavo nuo pat Lietuvos sostinės Vilniaus patekimo Varšavos vergijon.

Šia proga todel norime priminti „Tėvynės" skaitytojams, kad šiais metais juo daugiau visi Amerikos lietuviai padirbėtų surengimui kuoskaitlingiausių viešų susirinkimų ir pramogų, nes musų pavergti broliai nepalyginamai didesnio skurdo ir vargo šiemet prislėgti, negu kitais metais. Jie netik badmečio išvarginti ir prispausti — juos kamuoja be jokio pasigailėjimo ir Varšavos imperialistai.

Nesenai pasiekė Ameriką labai liudnos žinios, kad musų brolius vilniečius lenkai smaugia ir dvasiniai. Lenkams labai svarbu kuogreičiausiai pasmaugti visokis lietuvių tautinis judėjimas Vilniaus krašte. Todel jie be jokio pasigailėjimo persekioja visus tuos, kurie dirba bent kokį lietuvių tautinį darbą. Nesenai lenkų valdžia vėl uždarė keturias lietuvių mokyklas. Tai didelis tautiniai dvasinis smugis Vilniaus krašto lietuviams.

Akyvaizdoje tokios padėties musų brolių Vilniaus krašte, jiems šiemet verktinai reikalinga visokia pagelba, kokią tik Amerikos lietuviai gali suteikti. Pirmiausiai reikalinga suteikti galimai didžausia medžiaginė parama sušelpimui bado iškankintų vilniečių ir parėmimui jų kulturinių ir tautinių žygių. Toliaus musų pareiga suteikti ir moralę paramą Vilniaus krašto broliams kovoje su jų pavergėjais už tautinį išsilaikymą.

Todel ruoškimės spalių 9 d. minėjimo proga atlikti šias savo pareigas sulig pavergto Vilniaus, sulig kankinamų musų brolių toje vergijoje. Reikalinga parinkti kiek galima daugiausiai aukų pavergtos Lietuvos sušelpimui, reikia stengtis parduoti kuodaugiausiai Vilniaus pasų ir ženklelių Vilniaus vadavimo reikalams. Tai musų tiesioginės pareigos ir jei po kelis centus visi galinti tam tikslui duosime, tai susidarys užtektinai didelė parama musų kankinamiems broliams vilniečiams.

Visi kuo tik kas galim prisidėkime prie surengimo Vilniaus Gedulo Dienos parengimų, viešų susirinkimų ir visi lankykimės į tuos parengimus.

—o—

AMERIKOS KONSTITUCIJA

Rugsėjo 17 d. sukako 147 metai Jungtinių Valstijų konstitucijai. Šią sukaktį visoje Amerikoje tinkamai atžymėjo. Spauda rašė ir žymus visuomenės veikėjai kalbomis, kurių nemaža buvo transliuojama per radio, pažymėjo musų valstybės konstitucijos svarbą ir reikšmę, kaip seniausio ir svarbiausio tos rušies dokumento pasaulyje.

Prezidento Roosevelto „naujosios dalybos" priešininkai darė palyginimus konstitucijos nuostatų ir dvasios su šiandieniniais valdžios eksperimentais ir visu smarkumu atakavo prezidento Roosevelto vedamą ekonominę politiką, kaipo griežtai priešinga konstitucijos raidei ir dvasiai. Prie atakuojančių „naująją dalybą" kalbėtojų, prisidėjo ir konservatytiškesni visuomenės organai — dienraščiai.

Pavyzdžiui vienas laikraštis nurodo, kad „naujoji dalyba" netik priešinga konstitucijai, bet federalė valdžia tiesiog uzurpavus atskiroms valstijoms konstitucijos suteiktas teises ir galią, su savo vedama ekonomine politika, veda kraštą tiesiai prie diktaturos, kas yra griežtai priešinga demokratijos principams. Pagaliau savo atakas baigia sekamai: „Kas paiso konstitucijos kol kraštas turi neabejotiną įrodymą, kad netik Kalėdų Diedukas dar gyvas, bet kad jis gyvena Baltajam Name Vašingtone". O tuo Kalėdų Dieduku nurodomas prezidentas Rooseveltas, kuris esą „traukia iš skrybėlės zuikius" ir pila bilionus dolerių į nedarbo bedugnę per savo „ištikimųjų rankas". Turbut tik Amerikos spauda ir visuomenės veikėjai gali taip kritikuoti savo prezidentą ir vyriausybę.

Visuomenę ir valstybę paliečiančių darbų kritika ir nurodymas silpnybių ir klaidu yra sveiku ir dažnai naudingu dalyku. Bet kartu kiekvienas žino, kad nėra nieko lengvesnio, kaip kitų darbus kritikuoti ir smerkti. Ypatingai keistas apsireiškimas, kad „naujosios dalybos" kritikai nenurodo jokių kitų planų į vietą prezidento Roosevelto administracijos ekonominiam atsigavimui daromų žygių. Mums rodos, kad neužtenka vien šaukti ir smerkti valdžios pastangas ekonominiam krašto atgaivinimui, bet kartu reikia nurodyti tinkamesnės priemonės tam tikslui.

Labai netikslu reikalauti, kad valdžia nustotų darius tai, ką dabar daro nedarbo mažinimui ir viska paliktų Dievo valiai. Ekonominis krizis tęsiasi jau šešti metai. Virš dešimts milionų bedarbių armija beveik nemažėja. Tai ką tokios padėties akyvaizdoje valdžia turi daryti, jei dabartiniai jos žygiai negeri? Į šį pamatinės svarbos klausimą prezidento Roosevelto vedamos ekonominės politikos kritikai nieko neatsako.

—o—

EILINIS PILIETIS

Amerikos spauda diskusuoja klausimą, kuris Amerikos piliečių sluogsnis sudaro musų gyvenimo vidurį? Sudarantieji gyvenimo vidurį piliečiai paprastai Amerikoje vadinami „average citizen" — eilinis pilietis. Kas ištikrųjų tuo eiliniu piliečiu yra?

Prezidentas Rooseveltas, atsakydamas savo kritikams, pareiškė, kad norintieji išmatuoti gyventojų pasitikėjimą šio krašto ateitimi, pirmiausiai turi pažvelgti į eilinio piliečio nusistatymą, kurie sudaro musų gyvenime vidurį. Todel prezidento Roosevelto žygiams ir politikai priešingoji spauda nurodo, kad eiliniu piliečiu yra tas, kuris turi pragyvenimą užtikrinantį darbą, turi $700 banke, turi gyvybės apdraudą bent $1,100; kuris užmiesty gyvendamas turi nuosavus namus ir automobilį, pagaliau užtikrina, kad šitie eiliniai piliečiai negali pritarti šiandieninei musų valdžios politikai. Esą šitos rušes piliečiai turi kapitalistines tendencijas ir jie priešingi socializmui ir komunizmui kokia prasme jie šias filosofijas supranta, vienok pastaruoju laiku jie gauna paragauti abiejų šių filosofijų, kurios pridengtos netikrais užvardijimais. Vadinasi, pirštu rodoma, kad prezidento Roosevelto administracija vykina socializmo ir net komunizmo teorijas.

Ant kiek arti prezidento Roosevelto ekonominė politika pakrypus link socializmo ir net komunizmo, šia proga į tą klausimą nesigilinsime. Pripuolamai galima pasakyti tik tiek, kad vargiai galimas bent kokis principialis palyginimas prezidento Roosevelto ekonominių eksperimentų su socializmo ar komunizmo teorijomis.

Šioje savo pastaboje norėjome tik atkreipti skaitytojo dėmesį, kaip Amerikos didžioji spauda ir turtingesnieji sluogsniai supranta eilinį pilietį. Vadinasi, jei neturi bent augščiau nurodyto turto, tai nesiskaitai nei eiliniu piliečiu, nežiurint kokio protinio išsilavinimo nebutum. Begalo keista, kad net Amerikos aplamą gyvenimą sudarančių piliečių kvalifikacijos matuojamos doleriu. Mat viskas Amerikoje matuojama doleriu.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. J. T. VITKUS,
1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

NUOMARIS

Rašo Dr. V. A. Šimkus.

(Užbaiga)

Vengti mėsos, saldumo, krakmolų ir druskos vartoti kaip galima mažiau. Viduriai turi buti sveiki, išsituštinimas reguliaris, kasdien. Miegoti reguliariai kas naktį, net valandą po pietų. Vonios, masažai labai naudingi. Vengti rupesčių, nemalonumų, supykimų, susibarimų ir kitų didelių susijaudinimų — vesti ramų gyvenimą.

Epilepsijos priežasčių labai daug, bet jos visos gana neaiškios. Epilepsija kįla nuo smegenų iritacijos, slėgimo motorinėje (judėjimo centrų) daly. Smegenų tyrimai gana keblus, neprieinami, nes pasislėpę po storu kiaušo kaulu, o ir menkutėlis nematomas dalykėlis, permaina ir tas jaudina smegenis.

Paveldėjimas turi didelės įtakos šioje ligoje. Psichopatų vaikai, kaip tai: silpnapročių, bepročių, pamišėlių, nervingų žmonių su įvairiais nervų suirimais daugiau palinkę prie epilepsijos, kaip sveikų tėvų vaikai.

Daug epileptikų paeina iš giminingo kraujo tėvų. Mat, čia jau toks gamtos patvarkymas — reikia maišyti gimines, kad neįvyktų vienpusiškumo, išsigimimo. Nieko ir stebėtino, kad iš giminingo kraujo tėvų gimsta išgamos. Juk turi buti menkos vertės žmogutis, silpnaprotėlis, kad jau nesusiranda sau numylėtinės biskį kur toliau savo giminių.

Tas pats ir su chroninių alkoholikų vaikais. Ir jie aukos epilepsijos ir kitų išsigimimų. Irgi nieko stebėtino. Jau reikia buti silpnutėliu žmogum, kad dieną iš dienos malšinti taip sakant kirminėlį alkoholiu. Tvirtos valios, gerų nervų žmogus, nelaimei ištikus, ar šiaip sau, gali padurnavoti kokį laiką, bet paliauja, randa ką tikslesnio gyvenime, kad nusimalšinti.

Jau ką čia ir bekalbėti apie sifilitikų vaikus. Jie gali užgimti netik su epilepsija, bet su bile kokiais fiziškais ir protiškais nedatekliais. Tai jau taip yra. Už tėvų gerus laikus, nuodėmes ir apsileidimą vaikai nukenčia.

Yra daug ir užkrečiamųjų ligų, kuriomis besergant išsivysto nuomaris. Sekamos ligos žymėtinos: škarlatina, šiltinės, tymai, raupai.

Taip jau ir vidurių, gimtuvės netvarkumai, paskui gauta cukrinė liga, mažakraujystė, širdies, kraujagyslių ligos gali buti nuomario priežastim.

Nuomaris labai dažnai seka galvos sužeidimus, sutrenkimus. Tie galvos sužeidimai įvyksta nuo įvairių smarkių galvos palietimų, o laike sunkaus gimdymo nuo perdidelio spaudimo arba gelžių vartojimo.

Epilepsija gali pradėti sirgti bile kokiam amžiuje, tankiausiai tarp 10 ir 20 metų.

PRIERAŠAS. Kadangi „Tėvynėj" neperseniausiai tilpo straipsnis apie epilepsiją-nuomarį ir dalykai nevisai tiksliai buvo perstatyti, todel, manau, yra butina mano priedermė tuos netikslumus atitaisyti. Augščiau telpantis Dr. Šimkaus rašinys apie nuomarį tuos netikslumus pilnai atitaiso ir čia nematau reikalo pirmiau tilpusį straipsnį kritikuoti. Tik tiek noriu pranešti, jog autorius pirmojo rašinio apie nuomarį nebuvo medikas ir todel pasitaikė prasižengimų su nekuriomis abejomis išvadomis, nors pats menamas straipsnis buvo gerai apdirbtas ir turėjo daug svarbių informacijinių dėsnių.

Papildydamas Dr. Šimkaus straipsnį noriu pridėti tik tiek, jog nekurios nuomario rušys esti pagydomos. Ypatingai tuose atsitikimuose, kur ligos priežastis esti aiškiai žinoma. Be to, moderninė chirurgija sparčiai žengia pirmyn nuomario trapijos srity. Jau taip vadinama denervacija adrenalinių liaukų teikia daug vilties, jog ateity šioji liga bus galutinai pagydoma. Bandymai visu frontu eina sparčiai pirmyn.

Dr. J. T. Vitkus.

Kiek Amerikoje Bedarbių

Turbut nėra kitos tokios valstybės pasaulyje, kaip musų Amerika, kuri taip nežinioje gyventų sulig nedarbo padėties. Kiek ištikro bedarbių Amerikoje šiandie yra, tai niekas negali tiksliai pasakyti. Bedarbių armija apskaitliuojama tik spėjimais. Todel ir nedarbo mažinimas galima apskaitliuoti tik spėjimais.

Tulas laikas atgal Amerikos Darbo Federacija paskelbė, kad jos apskaitliavimu bedarbių Amerikoje turime 10,310,000. Tuo patim laiku Jungt. Valstijų Prekybos Butas paskelbė, kad jo apskaitliavimu bedarbių turime tik 7,000,000. Trečia įstaiga — National Industrial Conference Board irgi tuo patim laiku skelbė, kad jos apskaitliavimu bedarbių yra 7,899,000. Vadinasi, trys autoritetingos įstaigos skirtingai apskaitliuoja bedarbių skaičių. Ir tas skirtumas siekia ne šimtus, bet šimtus tukstančių ir milionus.

Amerikos Darbo Federacijos vadai kitų įstaigų skelbiamas skaitlines komentuoja visai teisingai. Jie sako, kad tos įstaigos neskaito bedarbiais tų darbininkų, kurie gauna progos padirbėti po kelias dienas į mėnesį ir tai iš valdžios malonės, kol tokiems darbams valdžia turi pinigų. Pagaliau, nepriskaitoma priaugančių darbo jėgų, kurių kasmet Amerikoje priauga apie 800,000 asmenų. Tokiu budu Amerikos Darbo Federacija paėmus pastarųjų metų darbo jėgų prieauglį ir po kelias dienas mėnesyje laikinai dirbančius darbininkus suranda, kad jos skaitlinės artimiausiai atatinka tikrąjai nedarbo padėčiai.

Tuo tarpu Amerikos federalė valdžia iki šiol nieko nepadarė, kad pravedus pilnai tikslų apskaitliavimą kiek aktualių bedarbių yra, kiek nepilnai dirbančių skursta. Kuomet valdžia šimtais milionų dolerių išleidžia viešiams darbams, kad tuo budu suteikus darbus bedarbiams, tai valdžia galėtų lengvai įvesti tikslią sistemą ir bedarbių skaičiaus sužinojimui ir vėliausių statistikų tuo reikalu palaikymui.

Berods pastaruoju laiku Jungtinių Valstijų Darbo Statistikų Biuras susirupino surinkimu tikslių žinių apie nedarbo padėtį krašte. Laikraščiuose buvo pranešta, kad minėtas Biuras pradeda bedarbių surašinėjimą ir pasižada surinkti tikslias skaitlines sulig nedarbo padėties. Bet vienkartinio tikslių statistikų šiuo reikalu surinkimo neužtenka. Nedarbo padėtis krašte mėnesiais ir savaitėmis keičiasi. Todel reikėtų įvesti pastovi sistema tų žinių papildymui vėliausia nedarbo padėtimi. Tik tuomet butų žinomos tikros statistikos sulig nedarbo padėties ir valdžia bei visuomenė žinotų tikrai kiek Amerikoje bedarbių yra.

Ištikro keista, kad musų valdžia nepasistengė iki šiol pilnai tiksliai sužinoti kiek turime nedarbo nelaimės prislėgtų musų krašto gyventojų. O juk lengvai buvo galima tiksliai žinoti kiek turime aktualių bedarbių, kiek asmenų bedarbių šeimos sudaro, kiek yra nepilnai dirbančių darbininkų, kiek asmenų jų šeimos sudaro. Žodžiu, lengva turėti visas reikalingas žinias sulig nedarbo padėties.

Bet galimas daiktas, kad valdžiai tokios žinios nereikalingos ir gal butų nenaudingos. Tuomet jau nebutų galima pasigirti gėrėjančiais laikais ir nurodyti visuomenei kokius didelius darbus valdžia atliko nedarbo mažinimo žvilgsniu. Todel gal tiksliai valdžia nesirupina surinkimu tikrų žinių sulig nedarbo padėties Amerikoje, Užtat jau šeštus metus ekonominio krizio ir nedarbo gyvendami esame tokioj pat nežinioj, kokioj buvome pačioje pradžioje šios depresijos, kas liečiasi bedarbių skaitliaus.

Galimas daiktas, kad niekas ir niekuomet nežinos kiek bedarbių Amerikoje buvo šiuo per gyvenamu ekonominio krizio laiku.

Darbo žmogus.

ĮDOMUS PALYGINIMAS FEDERALIŲ MOKESČIŲ MOKĖJIMO

Federalių mokesčių kolektavimo viršininkai (Internal Revenue Officials) iš Washington, D. C., paduoda įdomių skaitlinių iš 1933 m. federalių valdžiai mokamų pajamų mokesčių (income tax) žvilgsniu ir palygina mokančių mokesčius skaitlinių su nemokančiais. Kaip žinome, pajamų mokesčius tik tie gyventojai mokėjo, kurie turėjo iki tam tikros sumos pajamų iš uždarbio arba iš biznio apyvartos, o kurie neturėjo tokių pajamų, tai nemokėjo nė mokesčių.

Tačiau gana įdomus palyginimas tarpe mokančių ir nemokančių pajamų mokesčius, nes pasirodo, kad nemokančių daug daugiau yra, negu mokančių, tik žinoma su tam tikrais geografiškais skirtumais, pagal miestus ir valstijas. Pajamų mokesčių mokėjimo skaitlinės gana gerai vaizduoja gyventojų ekonominę padėtį tam tikruose dideliuose miestuose ir valstijose.

Didžiųjų miestų pajamų mokesčių mokėjime tai Pittsburgh, Pa., gyventojai užima pirmą vietą, o New York, N. Y., paskutinę ir yra sekamas palyginimas: Pittsburghe kas 13 gyventojas mokėjo pajamų mokesčius, Bostone kas 14 gyventojas mokėjo, Los Angeles kas 15 gyventojas, Chicagoje kas 18 gyventojas, o New Yorke kas 19 gyventojas mokėjo mokesčius.

Pagal valstijas, tai maž daug sekama padėtis yra: Massachusetts kas 17 gyventojas mokėjo pajamų mokesčius; New York kas 18 gyventojas, Connecticut kas 18 gyvent., California kas 19 gyvent., Pennsylvania kas 27 gyventojas. Reiškia, gana didelis skirtumas tarpe Pittsburgho ir visos Penn. valstijos gyventojų ekonomiškos padėties.

Neturtingiausia valstija, tai Mississippi, nes tenai tik vienas iš 200 gyventojų temokėjo pajamų mokesčius.

S. Bakanas.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Išsimokykit Lietuviškai

Petruk ir Maryte, ar yra jusų mieste lietuvių kalbos mokykla? Jei nėra, tai kodel? Ar jųs apie tai pagalvojate, kad kaip kituose miestuose, taip ir pas jus tokia mokykla gali buti? Jei dar nepagalvojote, tai padarykite dabar.

Aš tikrinu, kad jusų mieste lietuvių kalbos mokykla turi buti. Taip sakau todel, kad visi lietuviai jaunuoliai privalo lietuviškai mokėti, o kad išsimokyti lietuviškai reikia turėti tą kalbą mokinančią mokyklą, kuri, gerus norus turint, ne taip jau sunku įsisteigti. Pirmiausia jųs apie tai pakalbėkite su savo tėveliais. Pasisakykite jiems, kad jųs norite lietuviškai mokėti. Kuomet atsakys, kad nėra kur mokytis — pareikalaukite lietuvių kalbos mokyklą įsteigti. Tuomet jusų tėveliai ir motinėlės darys spaudimą į visuomenės veikėjus, į vietines draugijas, ypatingai SLA. kuopas, tokią mokyklą įsteigti. Draugijos ir kuopos sušauks viešą susirinkimą, apsvarstys reikalo svarbą ir suras budus lietuvių kalbos mokyklą jusų mieste įsteigti.

Vienas žmonių priežodis sako: nemokytas, tai kaip aklas. Labai teisingai pasakyta. Bet aš pasakysiu, kad jei nemoki lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, tai esi netik aklas, bet ir kurčias lietuvis. Juk kožnas lietuvis privalo mokėti sava kalba kalbėti, skaityti ir rašyti. Jis privalo skaityti lietuviškus laikraščius, idant žinojus, kas lietuviškame gyvenime darosi. Jis turi skaityti knygas, kad žinojus, iš kur lietuviai yra kilę, ko gyvenime dabar jie ieško, kaip stengiasi pakilti. Kožnas lietuvis privalo sava kalba mokėti skaityti, idant išmokus lietuviškas dainas, pasakas, kad tokiu budu sužinojus savo viengenčių dvasinius geismus. Kožnam reikia mokėti lietuviškai rašyti, kad galėjus savas, lietuviškas mintis kitiems savo viengenčiams pasisakyti. Nemokėdamas lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti žmogus savo tautai yra netik aklas, bet ir kurčias. Prie to, nė vienas lietuvis, kad ir mokyčiausias, negali buti tikru inteligentu, jei savo kalbos kaip reikiant nemoka.

Ir kaip neimsime, prigimta kalba kožnam yra privaloma. O kad ją mokėjus reikia turėti savo mieste lietuvių kalbos mokyklą. Todel, jei iki šiol jusų tėvai ar vietiniai darbuotojai nepasistengė lietuvių kalbos mokyklos įsteigti, jųs patys, jaunuoliai, raginkite juos tai padaryti. Išmokus lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, jums atsidarys naujas pasaulis. Jųs pamatysite tai, ko iki šiol nematėte. Po to, taipgi, niekas negalės jums prikaišioti, buk jųs negeri lietuviai, buk jųs savo tautos ir žmonių šalinatės. Bet kad tai atsiekus, reikia turėti savo mieste lietuvių kalbos mokyklą ir ją lankyti, kol lietuviškai išmoksite. Pasistengkite tad ją turėti. **Filosofas.**

Buk Geras

Japonų dorovingumas yra plačiai žinomas ir augštai vertinamas visame pasauly. Žmonių santikiavime japonai pirmoj eilėj stato **dorovingumą.** Ypač augštai Japonijoj stovi pareigų supratimas.

Japonų dorovingumo taisyklės labai trumpos ir aiškios. Štai viena tokia taisyklė: **„Nematyk pikto, nesakyk pikto ir neklausyk pikto!"** Rodos, labai paprasta taisyklė, o kokia ji reikšminga. Nekreipdamas dėmėsio į visokias blogybes ir neduodamas laisvės liežuviui, tai yra nepiktžodžiaudamas, žmogus pats išvengia visokių nemalonumų ir nesudaro jokių nemalonumų savo artimui. Kai mes nieko pikto nekalbėsime ir nematysime bei negirdėsime kitų piktai kalbant, tada išnyks visokie melagingi gandai bei plepalai, kurių, dėja, pas mus, netruksta.

Šitokios ir panašios japonų dorovingumo taisyklės dažnai užtinkamos japonų šventyklose. Jos kai kur vaizduojamos figuromis. Pavyzdžiui, statomos trijų mergaičių figuros, kurių viena prisidengusi ranka akis, antra — burną ir trečia ausis. Tai yra simbolis, kad žmogus neprivalo nieko pikto matyti, kalbėti ir klausyti.

Žmogus turi liežuvį, akis ir ausis ne tam, kad naudotų juos piktam. Imkime pavyzdį iš japonų. **M. R.**

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams.

DVI NAŠLAITĖS.

Girgžda sniegas po kojų. Šaltas vėjas pučia ir švilpia. Pakrypusioj mažoje trobelėje tamsu ir šalta. O joje dvi našlaitės gyveno. Vakar jos palaidojo savo motinėlę, šaltuose kapuose ją užkasė. Tėvelis pasimiręs jau senai. Pasiliko jiedvi našlaiti... Mažytė Marytė, vienais suplyšusiais marškinėliais, dreba nuo šalčio. Onytė, metais vyresnė, stovi prie savo sesytės ir stengiasi ją nuraminti:

— Neverk, Maryte, neverk! Ateis tetulė, sušildys mus ir gal duonytės mums atneš... Neverk.

Sugirgždėjo durys. Tai tetulė atėjo. Net apsiverkė vargšė, našlaites pamačiusi. Priglaudė jiedvi, sušildė: Marytei savo dukters marškinėlius užvilko, Onytei savo kitos dukrelės suknelę atidavė.

— Paukšteliai jųs mano, nešlaitės, nabagėlės!... Atsiimsiu aš judvi. Čia nepaliksiu. Nors bado pas mane nekentėsit. Nors drebėti nuo šalčio jums nereikės.

ASILAS IR PAVEIKSLAS.

Vienas žmogus uždėjo asilui ant nugaros paveikslą, kurį vežė miestan į šventnamį. Jiems taip bekeliaujant vieškeliu, visi praeiviai kėlė kepures ir lenkė galvas prieš paveikslą. Asilui pasirodė, kad žmonės garbina jį, todel jis pradėjo pųstis ir šiauštis iš puikybės. Pagaliau jis savo puikybėje priėjo prie to, kad manė galįs daryti visa, ką tik panorės. Tad sustojo ant kelio, rodydamas šeimyninkui savo nepasitenkinimą sunkia našta. Asilo ponas, norėdamas nubausti gyvulio nepaklusnumą ir puikybę, paėmė storą lazdą ir gerai apkulė jam šonus, tardamas:

— Ak tu, pusgalvi! Nejau tu manai, kad žmonės kelia kepures prieš asilą!?

Sunkiai atsieina tam, kas prisisavina kitiems prideranačią pagarbą.

VORAS

Tamsioje kertėje voras nusimezgė tinklą. Kas per plonytės gijelės! Atsargiai patempiame — siuleliai tempias, netruksta. Iš kur voras ima tokių siulelių? Jis leidžia iš savęs limpanų siulelių ir lipdo vieną prie kito. Voratinkliai pabaigti. Voras pasislėpė plyšy. Štai, bzzz — muselė skrenda. Ji nepastebėjo voratinklių. Laibos jos kojelės įkliuvo į limpamas gijeles ir apsipainiojo. Kaip ji zirzia! Voras prišliaužė, leidžia iš savo kuno siulelių ir apipina jais muselę. Paskui ją suėda. Štai, kam jam reikia tinklo!

ŠUO

Lojo šuo per naktį,
Vagį lauk išvijo.
Nedavė pavogti
Arklio nei galvijo.
Ponas, rudžiui lojant,
Negavo miegoti,
Todel mušė šunį,
Kad taip drįsta loti.
Kitą naktį rudis
Ląstoj sau miegojo.
Vagys viską vogė,
Bet jisai nelojo...
Vėl šunelį vargšą
Skaudė, varė, tynė,
Kad jis pono turto
Nuo vagių negynė.

Ks. Vanagėlis.

PRIEŽODŽIAI

Ne tas medis lužšta, kuris girgžda.
Nebuk giriamas, bet buk girtinas.
Buk girtinas, bet nesigirk.
Nekirsk kirviu akmenį, nes kirvį atkirsi.
Nukris obuolys, kai nunoks.
Juo trumpa, juo truksta.
Musų vaikai, musų vargai.
Namie prisivalgyk, tai ir svečiuose gausi.

—o—

MĮSLĖ

Sužvingo žvingilas ant augšto kalno — sidabro galva, kanapių uodega. — Kas?

—o—

JUOKAS

Pirmas Vaikas: — Aš buvau tokiame mieste, kurio nė galo, nė krašto nematyt.

Antras Vaikas: — O aš buvau tokiame mieste, kurio visai nematyt...

JAUNUOLIAI

Šiuo prašome visų jaunuolių rašinėti "Jaunimo Keliuose" apysakaičių, pasakėlių, eilių, juokų gavosukių bei šiaip įdomių rašinėlių. Taip gi butų malonu, kad jaunuoliai mums pranešinėtų žineles iš savo gyvenimo: parengimų, sporto, pasižymėjimų ir tt.

Motinos Ieškant

Edmondo de Amičio Apysaka.

(Tąsa)

Lombardietis leidosi eiti. Markas sekė jį. Toloką galą jie ėjo drauge, netardami nė žodžio. Senis sustojo prie viešbučio, kurio iškaba buvo žvaigžde pažymėta, su parašu apačioje ispanų kalba: „Italijos žvaigždė". Įkišo senis galvą į vidų ir, kreipdamasis į berniuką, nudžiugusiai tarė:

„Patogiu laiku ateinava."

Jiedu įėjo į didelį kambarį. Tame kambary buvo visokių stalų ir daug žmonių, kurie gėrė ir balsiai kalbėjosi. Senis prisiartino prie pirmojo stalo ir pasisveikino su šešiais ten stovėjusiais pirkliais. Matėsi, kad jis nesenai buvo su jais persiskyręs. Jų veidai buvo paraudę. Garsiai kalbėdami, jie juokdamies tauškino stiklais.

„Draugai", — pratarė į jųos senis, stovėdamas prie stalo ir rodydamas į Marką. — „Štai vargšas berniukas, musų tautietis. Jis vienas atkeliavo iš Dženovos į Buenos Aires savo motinos ieškoti. Ten jam pasakė: „Čia jos nėra. Ji išvažiavo į Karduvą." Eldija jis atvyko į Rosarijų. Tris dienas ir tris naktis keliavo su dviejų eilučių įteiktu laiškeliu. Rodo laiškelį, o jam rodo panieką. Jis neturi čia nieko. Čia jis vienas ir nusiminęs. O vaikas labai geros širdies. Pasirupinkim nors kiek juo. Argi jis nesuras bent tiek, kad galėtų užsimokėti už bilietą ir nuvažiuoti į Karduvą savo motinos ieškoti? Argi mes jį pamesim čia, kaip kokį šunytį?"

„Niekados! Niekados!" — visi kartu sušuko, kirsdami kumštimis į stalą. — „Musų viengentis! Eikš šen, mažytėli!... Žiurėk, koks gražus vaikas! Krapštykit, draugai, pinigus. — Bravo! Atkeliavo vienas! Tu esi drąsus, vaikeli! Išgerk gurkšnelį, viengenti. Mes tave nusiųsim pas tavo motiną. Nesibijok!"

Ir apspito jį tie žmonės: kas žandą jam glostė, kas per petį plojo, kas nuiminėjo ryšelį. Atsistojo ir kiti išeiviai, kurie sėdėjo už kitų stalų. Ir jie prisiartino. Vaiko pasakojimas tuojau aplėkė visą viešbutį. Iš gretimo kambario atėjo ir trys pirkliai, argentiniečiai. Neėmė nė dešimts minučių, kai senis lombardietis, ištiesęs skrybėlę rankoj, surinko keturiasdešimts dvi lyras.

„Ar matai", — tarė jis į berniuką,— „kaip tai greit daroma Amerikoje?"

„Gerk!" — šuktelėjo jam kitas žmogus, paduodamas vyno stiklą. — „Už sveikatą tavo motinos!"

Visi paklė stiklus. Markas pakartojo:

„Už sveikatą mano..."

Džiaugsmo verksmas suspaudė jam gerklę. Jis, pastatęs stiklą ant stalo, puolė seniui ant kaklo.

❖ ❖ ❖

Išaušus kitos dienos rytui, jis jau važiavo Karduvon. Buvo drąsus ir linksmas bei kupinas laimingų nujautimų. Bet nėra tokio linksmumo, kuris nepasiduotų gamtos rustiems vaizdams. Važiuojant, dangus buvo pilkas, apsiniaukęs. Veik tuščias traukinys bėgo per beribių plotą, kuris neturėjo nė ženklo gyvybės. Jis žiurėjo kairėn, žiurėjo dešinėn. Vis matė tik tyrlaukių begalę. Tame tyrlauky augo maži, negražus medžiai su iškrypusiais kamienais ir šakomis. Jie išrodė lyg piktumo ir baimės apimti. Rustųs, reti ir liudni tatai buvo augalai, kurie teikė lygumai didžiulių kapinių išvaizdą.

Pasnaudęs kiek, Markas vėl žiurėdavo, bet išvysdavo tik tuos pačius reginius. Geležinkelio stotys buvo laukuose, liknai vienuolių nameliai ir kai traukinys sustodavo, nesigirdėdavo jokio balso. Jam atrodė, kad jis vienas traukiny. Rodėsi, kad kiekviena stotis turi buti paskutinė ir kad ją pravažiavus, jam teks įeiti į baugią laukinių žmonių šalį. Šaltas vėjas jam gnaibė veidą.

Sodindami Marką į laivą balandžio mėnesy, namiškiai nė nemanė, kad Amerikoje jis užtiks žiemą. Todel jį apvilko vasariniais rubais. Kelioms valandoms praėjus, Markas pradėjo justi šaltį, o su šalčiu ir praėjusių dienų nuovargį. Juk jis tomis dienomis tiek atjautė, tiek naktų nemiegojo. Pagaliau užmigo. Miegojo gana ilgai, o kuomet nubudo — jautėsi sustingęs. Jautėsi blogai. Tuomet jį apėmė baimė: juk jis gali susirgti, numirti ir bus iš vagono išmestas lygumos vidury, kur jo kuną sudraskytų šunes ir plėšrieji paukščiai.

(Daugiau bus)

Pažinkite Vaikų Psichologiją!

—o—

Vaikų laikraščių bendradarbis, Arėjas Vitkauskas, pagal savo vaikystės atsiminimus, čia duoda vieną psichologinę vaiko pusę:

„Na, palauk tu man!..." (Debesų teta).

Teta Agota negera. Kam ji sakė mamai:

— Tas jusų vaikas labai išdykęs! Žiurėkite, ką jis daro! Rausia visą paplentę!...

O mama tuojau atsakė:

— Na gi, pasakysiu aš tėvui! Ką jis ten daro!... Gaus į pasturgalį!...

Ir užgaunamai nuskambėjo „Lionkos" ausyse paskutinis žodis. O juk nesupranta nei teta, nei mama, kad vaikas nieko baisaus nedaro. Vaikas tik nori pažaisti, ankšta jam miesto aplinkybėse, tai jis rausia žaislinius urvelius savo namų sklypo paplentėje. Ir tėtis netaip jau galėtų bartis del tokio darbo. Tiesa, gal perdaug jau išknisus paplentį, pradėtų griuti tvora, bet juk tiek daug „Lionka" žemės neardo. Ne, čia tik tetos Agotos piktumas. Kad ne ji, vaikas galėtų sau ramiai daryti urvelį, kuriame, tarpe gražių stiklelių, jis laidoja rastą ant plento negyvą žvirblį. Toks jau tos tetos Agotos budas! Ji ateina, kaip piktoji priežiura, į namus ir net pagelbos sau reikalauja! Ne, tetos Agotos mylėti negalima!...

Taip galvojo „Lionka" (taip vadindavo kažin kodel, jį tėvas), kai prisiglaudęs prie atviro lango, vasarą, girdėjo atėjusios Agotos kalbą.

Nesmagu pasidarė nuo tetos Agotos kalbos. Nubėgo vaikas į trobą net vandens del to atsitikimo atsigerti...

— Lionka! Eik, pabučiuok tetai Agotai ranką!...

Vaikas sustojo vidury įėjimo į kitą kambarį, pažiurėjo beprasmingomis akimis, pastebėjo valandėlę, pakėlęs vieną basą koją, lyg kažin ką pagalvojo ir, staiga apsisukęs, išbėgo lauk.

— Lionka!... — pasigirdo įsakomas motinos balsas. Bet vaikas nubėgo per griovio tiltelį atgal prie savo darbelių: tyčia nubėgo, girdėjo ir negrįžo...

Nebetaip smagu pasidarė vaikui toliau bežaisti. Nebevyko tverti tvorelės, griuvo urvelio kraštai...

Kai teta su mama išėjo į kiemą ir prie durų kalbėjo, atsisveikindamos, „Lionka" atsisukęs bailiai pažiurėjo į jų pusę. Motina pamatė jo žvilgsnį, tarpe savo kalbos šuktelėjo jam:

— Na, palauk tu man!...

Šiurpuliu per kuną nubraukė motinos grąsinimas. Nežymiai, bailiai, nuselino vaikas nuo savo žaidimo vietos, pagal tvorą, per daržą, už namų, nuėjo į sklypo kitą galą, pasilenkė už saulėgrąžų. Širdy buvo neramu. Ausyse buvo įgrustas aštrus: „Na, palauk tu man!..."

Mato „Lionka" — teta išėjo. Motina palengva grįžo į trobą. Bet bijo vaikas grįžšti.

Atsigulė „Lionka" ant pievutės gale daržo neramiai galvoja: „Tėtis piktas, mama pikta, teta — pikčiausia... Nebėra to ramumo, su kuriuo savo žaidimą buvau pradėjęs..."

Žiuri vaikas augštyn. Ten gražu: mėlsva, platu! Ten, tur but, piktumo nėra... Štai, tiems debesiukams niekas nedraudžia visaip žaisti, iš savęs visokius pavydalus daryti... Tai kaip arkliai, tai kaip dideli namai... Iš tolimo padangės krašto plaukia juoda kruva. Juoda ir tokia pikta... O gal tai ir yra debesų teta?!... Agota...

Parėjo iš miesto tėvas. Prieš įeidamas į kiemą, sustojo vietoje, apsidairė, ilgiau vienoje vietoje pastovėjo... Gal jis mato „Lionkos" žaislą...

Nuėjo tėvas į trobą. Norėtų vaikas bėgti ten, gal šiandien tėtis geresnis, kol ką įdomaus dabar pasakoja iš miesto... Bet — baugu...

Debesų teta plaukia padangėje artyn. Artyn ir — piktyn.

Tėvas išėjo į kiemą:

— Lion-ka!...

— Aš čia —a!... — išspruko per baimę vaikui.

— Ką tu pridarei ten?!...

Ir vaikui dingt į galvą:

— Tetai rankos nebučiavau...

— Na, palauk tu man!... — sušunka tėvas ir tuojau prideda:

— Marš į trobą!...

Kur tau eis vaikas dabar į trobą?... Susitraukė, lyg tėvo rankos pasiekiamas, tyli. Tėvas muš, kai ateisi...

Nuėjo tėvas į sandėlį, pabuvo, išėjo. Pažiurėjo į viršų, vėl sušuko:

— Lionka, na-mo-o!...

O augštai „debesų teta" jau visai čia pat pakilo. Kai tėvo kieme nebelieko, šmėstelėjo ore keli lašai. Lietus...

„O gal tėtis nepiktas?!... Gal jam šiandien patiko Lionkos žaidimas?... Juk kartais jis nesibara. Gal todel ir šaukė: „ką tu padarei ten?!", kad jam patiko graži tvorelė prie stikleliais papuošto urvo... Ne, ne!... Tai kam tuomet butų tėtis sakęs: „Na, palauk tu man!..." Vadinas, teta įkvėpė mamai pasakyti tėvui, kad Lionką kažin kodel reikia mušti... Tėvas dabar pasiruošė tetos piktumo vaisius įvykdyti...

Gal jis iš sandėlio ir kietesnį seną diržą susiieškojęs nusinešė į trobą. Todel taip kviečia Lionką į trobą...

— Dun, dun, dun, dru-un!... — sudundėjo augštai ir sublykčiojo platus žaibas.

Ne, neis Lionka į vidų. Tegul sulyja, sušlampa visai, bet neis...

Stambųs lašai nuvijo jį po kreivu gluosniu, kuris iš kitos griovio pusės pasilenkęs pauksnį teikia. Dar ir dar sudundėjo ir trinktelėjo griausmas.

— Lion-o-on-ka!... Į vidų! — piktai pašaukė išėjusi į kiemą motina.

Vadinas, laukia jį mušti. Ne, ne, neis Lionka, neis visai į trobą... Neis šį vakarą, neis rytoj — geriau čia likti!... Likti ir likti...

— Lion-ka!... — nukirstai dar sušuko motina.

— Dun, dun, dun, dru-un, du-un!... — nuvirto iš augštumos „debesų teta" ir žaibo botagu pliekė Lionkai...

Kai griausmo garsai ridinėjo padangėje likučius, Lionka jau nebegirdėjo. Nebegirdėjo jis ir kai motina, pikta sugrįžusi į trobą pridėjo:

— Na, palauk tu man!...

„Lionka" gulėjo nutrenktas griausmo. Jį nutrenkė „debesų piktoji teta", kai jis, bijodamas tėvų, liudėjo po senu gluosniu. Gal piktoji teta Agota eidama pagalvojo apie Lionką, kad jam „reikia perenos", kad tuojau iš augštybių žaibo botagas perpliekė bugčiojantį Lionkos kuną...

Lietus įnirtusiai plovė „Lionkos" padarytą iš žemių tvorelę ir stambųs lašų gniuštai nuo gluosnių apibėrė nebegyvą, per akimirksnį ištemptą ir sustingusį veidą...

KAS TIE DVASIOS MILŽINAI.

Šlama šilas, pušys šneka
Ir slaptai mums štai ką sako:
„Pasakyki ar žinai",
„Kas tie dvasios milžinai".

O štai, banguodamas, Nerys,
Tyliai atsiliepė — „Karys".
O jam pritarė kalnai:
„Taip, tai dvasios milžinai".

„Jie pamilę savo kraštą",
„Pareigunų neša naštą".
„Nebaisi jiems ir mirtis",
„Kad tik laisva but šalis".

Tad paklauskime savęs,
Ar tokie jau mes išties.
Taip, tai tiesa, juk karys
Yra laisvės švyturys.

Tie ką myli savo kraštą,
Jiems nebaisi joki našta,
Nei tarnyba, nei ginklai,
Tie yr' dvasios milžinai.

Ir padangėje žvaigždelės,
Tos nežinomosios vėlės
Ir tos merkia iš tenai:
„Taip, tai dvasios milžinai".

L. Grigaitis.

NUVYTUSI GĖLĖ.

Man džiaugsmo gėlelė nuvyto
Ir ji jau niekad nežydės.
Nors saulė šypsosis kas rytą,
Nors rasa sidabru mirgės.

Nors džiaugsmo linksma sutartinė
Po visą pasaulį skambės,
Tačiau jau į mano krutinę
Džiaugsmo, ak, nieks neįlies.

Aš nuolat ir nuolat liudėsiu;
Liudėsiu, kol žemėn užkas.
Iš liudėsio eiles sudėsiu,
Ilgėsio pinsiu dainas.

O liudėsį mano kiekvienas
Tikras esu juk supras,
Nes svieto vargų žiaurias dienas
Mano eilėse atras.

Dainose viską skaičiuosiu,
Visus žmonijos vargus
Ir švelniais žodeliais paguosiu
Tuos, kurie kenčia vargus.

L. Grigaitis.

S. L. A. REIKALAI

SLA. Reikalais Apdraudos Departamente

Nežinau kokių sumetimų paragintas New Yorko Valstijos Apdraudos Departamentas pereitą pavasarį pradėjo reikalauti įrodymų, ar suspenduoti S. L. A. nariai priimami atgal į Susivienijimą pilnai prisilaikant SLA. konstitucijos patvarkymų. Vestas su Departamentu platus susirašinėjimas tuo reikalu ir visą laiką Departamentas pabrėždavo, kad turi buti prisilaikoma iki paskutinės raidės konstitucijos patvarkymų sulig suspenduotų narių priėmimo atgal į Susivienijimą.

Galų gale New Yorko valstijos apdraudos komisionierius pareikalavo, kad Susivienijimas atsiųstų savo atstovą į Apdraudos Departamento centralinę raštinę Albany, N. Y., ir kad do kumentaliais įrodymais užtikrintų Departamentą, kad pilnai prisilaikoma konstitucijos suspenduotus narius priimant atgal į organizaciją. Taipgi pareikalavo pristatyti pastarųjų aštuonių metų ir šių metų pirmojo pusmečio skaitlines, kurios parodytų kiek kiekvienais metais SLA. narių susispendavo ir kiek sugrįžo atgal į Susivienijimą. Šitų skaitlinių surinkimas užvertė Centro Raštinę dideliu ir ilgai užimančiu darbu ir delto turėjo nukentėti tiesioginiai Raštinės darbai, nes jų negalima buvo atlikti greitu laiku.

Pagaliau, rugsėjo 18 d. man prisėjo nuvykti į Albany, į New Yorko Valstijos Apdraudos Departamentą. Iš karto atmosfera išrodė labai oficiali ir šalta. Tačiau po susipažinimo ir aplamais ruožais pasikalbėjus fraternalės apdraudos klausimu su fraternalių organizacijų skyriaus viršininku p. Thomas J. Cullen ir vyriausiu departamento aktuariu p. Charles C. Dubuar, atmosfera pakitėjo ir pagaliau jie sutiko net be stenografinių užrašų pasikalbėjimą ir tardymą atlikti. Visas reikalas nukrypo į draugingas diskusijas ir pasikeitimą nuomonėmis, taip kad buvo progos netik kreipti Departamento nusistatymą į švelnėjančią poziciją kad ir tuo pačiu suspenduotų narių atgal priėmimo klausimu, bet pasitarta, pasikalbėta ir kitais Susivienijimo reikalus liečiančiais klausimais, kaip įvedimas naujų apdraudos skyrių, organizavimas jaunimo, kulturinis ir socialis veikimas organizacijoj ir kt.

Suspenduotų Narių Atgal Priėmimo Klausimu.

Departamentas dalinai patenkintas įvedimu dabar naudojamos suspenduotų narių priėmimo atgal proceduros. Tačiau reikalauja, kad grįžtančius narius priimtų visa Pildomoji Taryba ir kad virš šešių mėnesių išbuvę neužsimokėjusieji nariai gali buti priimami atgal tik su gydytojo liudymu, kad yra geroje sveikatos padėtyje, kaip SLA. konstitucija nurodo. Šituos Departamento reikalavimus vargiai galėsime sušvelninti.

Kai kurių SLA. kuopų veikėjai rustauja, kam Centro Raštinė pereitais metais įvedė sušvelnintus formalumus suspenduotų narių priėmimui atgal, tik rindami, kad tokia tvarka išsivaikysime narius iš Susivienijimo. Pagaliau yra net tokių kuopų viršininkų, kurie bardamiesi tikrina, kad SLA. Sekretorius kokias tai „mandrybes" varinėja su suspenduotų narių priėmimu atgal, tai šia proga matau reikalo čia pacituoti tuos konstitucijos patvarkymus. Skyriaus 12-to paragrafas 6-tas nusako sekamai:

Priėmimas Atgal.

6. — Pildomoji Taryba ir Daktaras Kvotėjas sudaro komisiją priėmimui atgal.

a) Susivienijimo narys, suspenduotas už nemokėjimą mokesčių, duoklių ar baudų, norėdamas buti priimtu atgal, turi parašyti prašymą susirinkimui kuopos, iš kurios jis buvo prašalintas, ant Susivienijimo išduotos blankos. Tasai prašymas turi buti perbalsuotas ir kuopos Raštininko pasiųstas Susivienijimo Sekretoriui su kuopos patvirtinimu ar atmetimu; ant tokio prašymo Finansų Raštininkas paliudija, kad visos skolos, visos rinkliavos, duoklės ir baudos užmokėtos; bet toks prašymas turi buti paduotas laike trijų mėnesių nuo dienos narystės nustojimo.

b) Jei toks prašymas yra paduotas vėliau kaip po trijų mėnesių nuo suspendavimo laiko, tai prašytojas, apart to, kas augščiau pasakyta, privalo pasiduoti išnaujo ištyrimui daktaro; tokio ištyrimo prirodymai turi buti pasiųsti drauge su prašymu. Pats narys privalo apmokėti daktaro lėšas.

d) Kuopos narys, suspenduotas už nemokėjimą mokesčių, duoklių ar baudų, negali buti atgal priimtas jokiu budu, kaip tik čia nurodytu, neigi bile kokio suspenduoto nario pasiulijimas užmokėti bile kokius priklausančius pinigus negali reikšti priėmimą nario atgal. Jeigu kuopa ar viršininkas priimtų suspenduotą narį atgal kokiu nors kitokiu budu, negu čia nurodyta. tai toks priėmimas bus be jokios vertės.

Šitokius patvarkymus SLA. konstitucija nurodo suspenduotų narių priėmimui atgal.

Narių Grįžimas Atgal.

Pagaliau rustavimai, kad dabar naudojamt Centro Raštinės procedura narių priėmimui atgal bus išvaikyti visi nariai iš Susivienijimo, neatatinka tikrenybei. Štai aštuonių ir pusės metų narių susispendavimas ir sugrįžimas atgal:

	Suspenduota	Sugrįžo atgal
1926 m.	905	79
1927 m.	920	83
1928 m.	959	98
1929 m.	991	91
1930 m.	3,370	182
1931 m.	2,497	222
1932 m.	2,942	148
1933 m.	1,043	992
1934 m.	615	641

Šios skaitlinės parodo, kad netik suspenduojamų narių skaitlius mažėja, bet beveik visi susispendavę nariai sugrįžta atgal. Ypatingai įdomus faktas, kad šių metų pirmuoju pusmečiu net 26 nariai sugrįžo daugiau, negu susispendavo, vadinasi pereitais metais suspenduotų 26 sugrįžo. Ar šitą narių pasitikėjimą organizacija paakstino įvedimas kad ir žymiai sušvelnintos narių priėmimo atgal konstitucijos nurodomos proceduros, ar kiti kurie faktoriai narių pasitikėjimą organizacija padidino, sunku pasakyti. Bet faktas pasilieka faktu, kad su 1933 metais nariai parodo savo organizacijai šimtu nuošimčių pasitikėjimą.

Galimas daiktas, kad šitas narių pasitikėjimas paakstino ir New Yorko Valstijos Apdraudos Departamentą susidomėti narių priėmimu atgal. Galimas daiktas, kad Departamentas pas tebėjęs tai Susivienijimo raporte už 1933 metus, panorėjo ištirti, ar pildomi konstitucijos patvarkymai sulig grįžtančių narių priėmimo atgal. Beabejonės Departamentas manė, kad pirmiau buvo pildomi iki paskutinės raidės konstitucijos patvarkymai narių priėmimui ir tas apsunkino narių sugrįžimą atgal į Susivienijimą, o dabar nustojus tuos patvarkymus pildyti, nariai galėjo sugrįžti be jokių formalumų. Tuo tarpu tikrenybėje Susivienijime buvo kaip tik priešingai: seniaus jokių formalumų nestatyta sugrįžtantiems suspenduotiems nariams, o 1933 metais pradėta nors dalinai pildyti konstitucija.

Narių Suspendavimas.

Kuomet esame verčiami pilnai laikytis konstitucijos patvarkymų suspenduotų narių priėmimui atgal, tai privalome pilnai išpildyti ir konstitucijos pat varkymus sulig narių suspendavimo. Neužsimokėjusių duoklių narių suspendavimui konstitucijos skyrius 12-tas, paragrafas 5-tas nurodo sekamą procedurą:

5. — Nariui neužsimokėjus pilnai mėnesinių mokesčių už du mėnesiu, Finansų Sekretorius turi pasiųsti jam laišką jo vėliausiai žinomon buveinėn sutrauką prigulinčių nuo jo mokesčių už tą bertainį.

a). — Sekančiame kuopos susirinkime Finansų Raštininkas turi prirengti ir perskaityti surašą neužsimokėjusių narių, pažymint nuo jų priklausančias sumas ir kad nei viena jų nėra apmokėta. Neužsimokėjusieji minėtų mokesčių tuojaus tame susirinkime skaitosi suspenduotais.

d). — Suspendavimas nario iš kuopos del kokios nors priežasties yra suspendavimu jo iš viso Susivienijimo, kas reiškia, kad jis nustojo visų narystės teisių ir privilegijų. Nėra reikalaujama, kad jo pašalinimo apie tokį suspendavimą butų duota žinia.

Augščiau pacituotos narių suspendavimo proceduros išpildymą konstitucija uždeda SLA. kuopų finansų sekretoriams. Todel prašomi visi SLA. kuopų finansų sekretoriai išsemiamai pildyti narių suspendavimo procedurą. Pildomoji Taryba savo nutarimais yra įsakius kuopų finansų sekretoriams be jokio išėmimo pildyti šiuos konstitucijos patvarkymus.

Noriu priminti ir visiems S. L. A. nariams, kad jų pareiga taip pat rupintis reguliariai duokles į organizaciją užsimokėti. Musų kuopų finansų sekretoriai už menką atlyginimą, arba net visai veltui atlieka sunkų ir painų darbą visų kuopos narių ir Susivienijimo labui. Kiekvieno iš mųs pareiga kuo tik galim gelbėti ir palengvinti sekretoriams tas sunkias pareigas. Todel vengkime sekretorius apversti darbu, kad jiems nereikėtų kas trys mėnesiai laiškais mus raginti duokles užsimokėt į organizaciją.

Kuomet kiekvienas SLA. narys vengs susispendavimo del duoklių neužsimokėjimo organizacijai, tai ir sugrįžimo atgal į organizaciją nesmagumai ir net išlaidos bus išvengta. SLA. konstitucijos patvarkymus ir Apdraudos Departamentų įsakymus be jokių išimčių privalome visi pildyti.

M. J. Vinikas,
SLA. Sekretorius.

Atitaisoma Klaida SLA. 38-to Seimo Protokole

SLA. 38-to Seimo protokole įvyko nemaloni korekturos klaida. Per neapsižiurėjimą išleista vienas paragrafas SLA. Prezidento S. Gegužio pagerbimui Seime perskaitytoj ir visų delegatų ovacijomis sutiktoj rezoliucijoj. Be abejonės ši klaida padaro nesmagumą kaip pačiam solemnizantui, taip ir šios rezoliucijos iniciatoriams. Todel visų atsiprašome už padarytą nesmagumą ir atitaisymui tos klaidos paskelbiame ištisai visą rezoliuciją, kuri pilnumoje yra sekanti:

Pagerbimo Rezoliucija.

Kadangi gyvenimas leido Lietuvai turėti asmenyje **Stasio Gegužio** didelės širdies, blaivaus proto ir rimto budo sunų, o Amerikos lietuviams brolį;

Kadangi Susivienijimui Lietuvių Amerikoje teko turėti tą skaidrios garbės vyrą už Prezidentą nuo 1916 iki 1934 metų;

Kadangi jis visus SLA. reikalus atliko sulig geriausių jo norų ir nuodugniausio supratimo per 18-ką metų;

Kadangi šiame 38-tame Seime jis garbingai užleidžia SLA. Prezidento vietą naujai išrinktam asmeniui, pasižadėdamas ir ateityje SLA. gerovei dirbti;

Todel, 38-to Seimo delegatai įvertindami jo nuoširdų triusą per daugelį metų, šiuomi reiškia jam giliausią padėką ir linki laimės ir sveikatos ilgiems-ilgiems metams ir paliudijimui tų savo nuoširdžių linkėjimų teikia jam šią dovanėlę.

SLA. Paskolos Ant Namų

SLA. Finansų Komisijos narys, p. J. Marcinkevičius, „Tėvynės" 36 numery gana nuodugniai aprašo dabartinį SLA. investmestų stovį ir podraug parodo, kad Susivienijmo pinigų banke geli $120,000.00, kurie ne neša jokio nuošimčio Susivienijimui ir kurių įvestavimo delei Finansų Komisija matyti turi susirupinimo. Todel p. Marcinkevičius, varde Finansų Komisijos, daro pasiulymą SLA. nariams, kad jie skolintųsi pinigus iš Susivienijimo ant savo nuosavybių. Paviršutinai peržvelgus pasiulymas atrodo geras, bet giliau į šį reikalą įsižiurėjus, tenka padaryti išvadą, kad tos paskolos SLA. nariams nesuteikia jokios privilegijos, jokios lengvatos, nes Susivienijimas nuo narių reikalauja už paskolas 6% kaip ir nuo bile prašančio paskolos žmogaus ar žydelio. O labiausiai SLA. nariams puola į akį tai, kad Susivienijimas perka korporacijų bonus, kurie neša tik apie 4%. Tame pačiame rašiny p. Marcinkevičius, varde Finansų Komisijos, rekomenduoja Pildomąjai Tarybai pirkti Home Owners Loan Corp. bonų net už $50,000.00, kurie neštų tik 2¾%. Matote, Susivienijimo nariai turi mokėti už paskolas 6%, o kapitalistinėms bei valdiškoms korporacijoms Susivienijimas skolina už 2¾%. Saugumo žvilgsniu pasirodo, kad padaryti korporacijose investmentai nėra saugesni už duotas nariams paskolas ant namų. Štai paties p. Marcinkevičiaus parodoma, jog iš duotų 49 nariams paskolų, 21 nemoka nuošimčių, tuo pačiu kartu iš 57 padarytų korporacijose investmentų 23 nemoka nuošimčių. Taigi saugumo žvilgsniu, kaip paskolos nariams ant namų, taip korporacijų bonai, stovi beveik lygiomis. Tai kodel Susivienijimo nariai turi už paskolas mokėti 6%, kuomet korporacijoms skolinama tik už 2¾%?

SLA. paskolų sistema taisytina. Finansų Komisija tuo reikalu turėtų daryti reformas ir jų pravedimui panaudoti sekantį SLA. Seimą arba referandumą. Darant SLA. paskolų reformą, pamatan turėtų buti padėta, kad SLA. nariai galėtų gauti paskolas lengvesnėmis sąlygomis, negu šiaip skolintojai, tai yra už mažesnį nuošimtį. SLA. nariai turėtų gauti paskolas ne už didesnį nuošimtį, kokį Susivienijimas gauna iš korporacijų už bonus, butent 4%. Tas išeitų ant naudos nariams ir Susivienijimui, nes tuosyk visi nariai naudotųsi Susivienijimo pinigais, o Susivienijimas turėtų iš didelio skaičiaus prašančių paskolų pasirinkti visapušiskai saugius investmentus. Prie dabartinių sąlygų narys turįs nedidelę paskolą iš banko už kurią moka 6%, kaip ir Susivienijimui turėtų mokėti, jam nėra išskaičiavimo skolinti iš Susivienijimo ir praleisti keletą desėtkų dolerių bereikalingai dokumentų peržiurėjimui ir paskolos sudarymui. Todel dabar prašo iš Susivienijimo nariai paskolos dažniausiai tik tokiame atsitikime, kad iš kitur negali gauti ir, mano nuomone, daugelis dabartinių paskolų todel ir yra blogų.

Jeigu Susivienijimas pradėtų savo nariams skolinti pinigus ant saugių investmentų už 4%, finansiniu žvilgsniu nieko nepralaimėtų, o gal ir laimėtų, bet tuo padarytų didelę propagandą Amerikos lietuvių tarpe ir keletu tukstančių narių skaičium greitai padidėtų.

Pagalvokite kurių pareigoje šis reikalas yra. **F. Motuzas.**

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

PRANEŠIMAS SLA. 6-to APSKRIČIO KUOPOMS.

Šiuo pranešame, kad SLA. 6-to apskričio suvažiavimas įvyks sekmadieny, rugsėjo 30 dieną, 1-mą valandą po pietų, svetainėj 2101 Broadway, kampas Deodar St., Indiana Harbor, Indiana. Visi kuopų atstovai kviečiami skaitlingai dalyvauti šiame suvažiavime, atsivežant naudingų sumanymų S. L. A., kuopų ir apskričio labui.

Autanas Zalatorius, pirm.,
Justas Čiliauskas, sekr.

SLA. 3-čias APSKRITYS RUOŠIASI PRIE RUDENINIO SEZONO.

Rugsėjo 14 d., Lietuvos Sunų svetainėj, N. S. Pittsburgh, Pa., įvyko SLA. 3-čio apskričio komiteto susirinkimas, kuriame dalyvavo: pirm. J. Milleris, turtų raštininkė B. Sabaliauskytė, iždininkas K. Šimkunas, turto kontrolės komisijos narys P. Marmokas, organizatorius S. Bakanas, parengimų komisijos nariai: J. K. Mažukna, A. Janulevičius ir Juozas Šimkus. Kiti komiteto nariai kažin kodel nedalyvavo susirinkime.

Pirmiausiai buvo užbaigta su praėjusio pikniko atskaitoms ir buvo paimta apkalbėjimui rudeninio sezono veikimo reikalai. Po visapusio apkalbėjimo buvo nutarta vienbalsiai lapkričio 9 d. surengti balių Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėj. Tuoj ant vietos buvo aptarta baliaus rengimo reikalai ir pasidalyta darbu tarpe komiteto narių.

Nutarta kviesti visas apskričio kuopas imti dalyvumą rengiamam baliuje, kad padarius tikrai sekmingu ir yra manoma, kad kuopos neatsisakys paremti apskričio parengimą, nes ir apskritys visada paremia kuopas. Duokim sau, į praeitą SLA. Seimą apskričio lėšomis buvo nuvežta ir parvežta visi kuopų delegatai. O ateityje yra manoma, kad apskritys dar daugiau galės pagelbėti kuopoms, jei tik kuopos rems apskričio parengimus.

Užbaigus baliaus rengimo reikalus, buvo paimta apkalbėjimui ir SLA. reikalai ir buvo pasidalyta mintimis tarpe komiteto narių apie rengimąsi prie jubilėjinio kontesto. SLA. Vice Prezidentas J. K. Mažukna komiteto nariams aiškino kas yra veikiama Pildomoj Taryboj del jubilėjinio kontesto.

Tuomi susirinkimas ir pasibaigė. **S. Bakanas.**

NEW KENSINGTON, PA.

SLA. 192 kuopos veikėjai smarkiai ruošiasi kuopos rengiamam baliui, kuris įvyks šeštadieny, spalių 13 d., 1934 m., Ukrainų Svetainėj, 4-th Ave. ir 14-th St., Arnold, Pa. Bus labai geras orkestras, kuris gros visokius šokius ir bus visokių gėrimų ir užkandžių.

Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius ir lietuves, senus ir jaunus, atsilankyti ir linksmai laiką praleisti SLA. 192 kuopos rengiamam baliuje. Visus atsilankiusius stengsimės maloniai priimti ir draugingai pavaišinti, todel nesigailėsite atsilankę. Visus širdingai kviečiame atsilankyti. **J. Svipas,**

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

LINDEN, N. J.

Iš SLA. 285 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 285 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 10 d., M. Budreckio Svetainėj, 242 Wood Ave., Linden, N. J. Vice pirm., S. Milevas, atidarė susirinkimą. Buvo skaitytas protokolas, kuris vienbalsiai priimtas.

Pirm., A. Mažonas, persikraustė į Brooklyn, N. Y. delto, kad jisai tenai gavo darbą ir apsigyveno. Vice pirm., S. Milevas, visai rezignavo iš valdybos, delto į praeitą susirinkimą visi nariai buvo šaukti atvirutėmis išrinkimui pirmininko ir vice pirm. Susirinkime dalyvavo 15 narių. Renkant tuodu viršininku, perstatyta trys ypatos: F. Bartusevičius, B. Sabeckienė ir B. Budreckienė. F. Bartusevičius gavo 10 balsų, B. Sabeckienė 4 bal. ir B. Budreckienė 1 balsą. Tokiu budu pirmininku išrinkta Feliksas Bartusevičius, 1113 Wood Ave., Linden, N. J., o vice pirmininke Barbora Sabeckienė, 127 Coolidge Street, Linden, N. J.

Ligonė Anastazija Butkienė dar serga.

M. Prakop,
SLA. 285 kp. sekr.

MANCHESTER, CONN.

SLA. 207 Kp. Narių Žiniai.

Gerbiami nariai! Prieš vasaros sezoną susirinkimus laikėm antrą petnyčią po pirmam, o dabar pradėsim po senovei susirinkimus laikyti. Sekantis susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 1:30 val. popietų, Lietuvių Bendrovės Name. Malonėkite skaitlingai susirinkti, nes bus delegatų raportas išduotas iš 4-to apskričio metinio suvažiavimo.

Julė Birietienė,
SLA. 207 kp. rašt.

SCRANTON, PA.

Iš SLA. 30 Kp. Veikimo.

Pereitame susirinkime, laikytame 4 d. rugsėjo pasirodė, kad 30 kp. pradeda atgyti iš po sunkaus smugio. Iš jaunuolių komisijos raporto pasirodė, kad jau padaryta pradžia jaunuolių kuopai tverti: prirašyta penki nauji nariai. Į komisiją įeina: p-lė Zorskaitė, p. Rukščiunas, A. Kubilius ir V. A. Kerševičius.

Prisirašė prie musų kuopos naujas narys adv. Edvardas Yawars.

Sekantis susirinkimas įvyks St. Marys Svetainėje, antradienio vakare, 2 d. spalio. Minimas susirinkimas bus labai svarbus. Kiekvienas narys turi butinai pributi.

V. A. Kerševičius,
SLA. 30 kp. fin. sekr.

NORWOOD, MASS.

Paaiškinimas į Priekaištus.

„Tėvynės" num. 37-tam tilpo raštelis iš vietinės SLA. 131 kp. susirinkimo, atsibuvusio 4 d. rugsėjo (o ne 5 d. rugs., kaip pažymėta minėtam raštely), kur apart kitko rašo: „Tik kažin del kokių išrokavimų pirmininkas užsispyrė, kad fin. raštininkė perskaitytų narių duoklių stovį. Ir sekr. pasiaiškinus, kad su narių duoklėms viskas yra tvarkoj, tuomet pirmininkas išsitraukė laišką iš Centro Sekretoriaus ir pats perskaito, buk nekurie nariai skolingi po 3 mėnesius. Mat čia norėta pakišti koją fin. raštininkei J. Tumavičienei. Raštininkė rimtai atsakė, kad ir ji turi tokį pat laišką, bet laiškas dar iš balandžio mėnesio". Ir pridurė, kad pirmininkas „tai daro asmeniškumo delei priekabių ieškodamas, tad narių tarpe sukėlė tik pasipiktinimą."

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

PORTCHESTER, N. Y. — SLA. 367 kuopa rengia linksmą balių šeštadieny, spalių 13 d., 1934 m., Polonia Hall, 229 Willett Ave., Portchester, N. Y., pradžia 7:30 val. vakare. Nuoširdžiai kviečiame vietinius ir apylinkės kolonijų lietulius ir lietuvaites skaitlingai atsilankyti. — Rengimo Komitetas.

—o—

NEW KENSINGTON, PA. — SLA. 192 kuopa rengia linksmą balių šeštadieny, spalių 13 d., Ukrainų Salėje, 4-th Ave. ir 14-th St., Arnold, Pa. Bus geras orkestras šokiams, taipgi bus visokių gėrimų ir skanių užkandžių. Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius, ypatingai SLA. narius atsilankyti ir smagiai laiką praleisti. Stengsimės visus maloniai priimti ir visu kuo patenkinti. — Rengimo Komisija.

—o—

AKRON, OHIO. — SLA. 198 kuopa ir trys kitos lietuvių draugijos bendrai rengia linksmą balių sekmadieny, rugsėjo 30 d., Winter Green Lodges Svetainėj, prie Wooster Ave. Pradžia 4 val. po pietų, įžanga 15c. Svetainė puiki, muzika šauni, įžanga pigi, patarnavimas mandagus. Užkviečia visus atsilankyti. — Rengimo Komisija.

—o—

WORCESTER, MASS. — SLA. 57 kuopa bendrai su Labdaringa Draugija rengia paskutinį šio sezono pikniką sekmadieny, spalių 28 d., Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Prasidės 12 val. dieną ir tęsis iki vėlumos. Geriausi muzikantai gros visokius šokius, bus skanių užkandžių ir gėrimų. Nuoširdžiai kviečiame visus vietos ir apylinkės SLA. narius ir visus lietuvius atsilankyti. — Rengėjai.

Į šitai atsakydamas galiu pažymėti, kad visi žinome, jog pirmininko yra privalumas susirinkime (kuopos) paklausti fin. rašt. apie narių finansinį stovį ir kuomet sekr. paaiškino, kad su narių mokestimis viskas tvarkoj ir pirm. jai nieko nesakė, nei „kojos kišo". O kad pirm. skaitė iš Centro Sekr. gautą nuorašą tų kuopos narių, kurie nėra užsimokėję mokesčių už 3 mėnesius, tai pirm. ir čia buvo privalumas tą padaryti, nes SLA. įstatymai to reikalauja. Ir narių nuorašas ne iš balandžio mėnesio buvo skaitytas, kaip tas rašėjas sako, bet datuotas rugp. 8 d., o pažymėta, kad po birželio mėn. priimtų duoklių ištrauka tų kuopos narių, kurie neužsimokėjo už 3 mėnesius. Čia matyt Cent. Sekr. turėjo minty ne birželio mėn., o liepos, nes birželio mėn. kuopa neturėjo susirinkimo. Ir kad laiškas rašytas rugp. 8 d., tai aišku, kad narių nuorašas buvo padarytas po liepos mėn. priimtų kuopos duoklių. Ir todel tas narių nuorašas buvo reikalingas skaityti.

Toliaus tas rašėjas sako: „Svarstant įnešimus apskričio suvažiavimui, vieną po kitam diskusuojant, vėl musų pirm. pasirodė labai netaktingu. Nežiurint kiek norinčių kalbėti yra užsiregistravusių, pirm. po kiekvieno nario kalbos paliepęs vice pirm. sėdėt, o jis stoja kritikuot kitų nuomones".

Čia tas rašėjas prasimano, kuomet jis sako, kad pirm. po kiekvieno nario kalbos stoja kritikuot. Pirm. kalbėjo dviejuose klausimuose po 2 sykiu ir tai gavęs pas vice pirm. balsą iš eilės. O juk pirm. SLA. įstatai neuždraudžia įstatymų nurodyta tvarka kalbėti. Nors tas rašėjas daug kalba apie pirm. asmeniškus kerštavimus ir tt., bet kaip pasirodo, tai jis pats nubėgo į „Tėvynę" su kerštu ir pagieža niekinti jam nepatinkamą asmenį. Nedyvai, kad ir savo pavardės po tuo asmeniško pobudžio raštu nepasirašė.

O rasi tam rašėjui ištikrųjų rupi kelti viešumon bent koki nenuosakumai kuopoje? Jeigu taip, tai kodel jis tyli apie fin. sekr., kuri jau kelintas mėnesis nepriduoda protokolų raštininkui fin. apyskaitų? Liepos mėn. susirinkime buvo skaitytas pro-

tokolas be fin. apyskaitos. Pirm. užklausė fin. sekr., kodel nepridavė prot. rašt. apyskaitų? Pasiaiškino, kad „iš Centro dar negavo apyskaitų". Ko vertas toks pasiaiškinimas? Nieko! Bet nei pirm., nei kas kitas nesipuolė fin. sekr. kaltinti, tik pirm. prašė, kad sekančiam kuopos susirinkime protokole skam bėtų apyskaitos. Sekantis kp. susirinkimas įvyko rugsėjo mėn. protokolas buvo skaitytas, o fin. apyskaitų vėl nėra. Prot. rašt. pasiaiškina, kad jam fin. sekr. nepridavė. Vėl pirm. klausia, kodel nepridavė fin. apyskaitos? Atsako, kad „pamiršau". Vėl buvo pasitenkinta tik paprašymu, kad kitąsyk nepamirštų.

SLA. konstitucija sako: „Protokoluose turi buti parodyta kuopos iždo įeigos, išlaidos ir kiek lieka; jos yra kuopos veikimo priimta facie paliudijimu." Nekurie nariai sako, kad finansų sekr. turi draugų Centre, užtai kuopoje nieko nepaiso, nes Centras ją užtars.

Man rodos, kuopos reikaluose, jei kam išrodo kas negerai, tai ant vietos tą dalyką reikia išrišti, o ne bėgti į laikraštį ir ten kelti ginčus ir dar visai asmenimio pobudžio.

J. Pėža,
SLA. 131 kp. pirm.

NEKROLOGIJA

WILKES BARRE, PA.

A. a. Ona Papartytė.

Rugsėjo 22 d. mųs mieste mirė visiems gerai žinomų SLA. narių Paparčių 12 metų senumo dukrelė Onutė. Mirties priežastis buvo pavėluotas apendiksas. Ši klaida tėvams ir kaimynams atėmė brangų narį.

Nors Onutė buvo dar jauna mergelė, bet jau visų atkreipė į save atydą, savo gerumu ir švelnumu. Todel ir jos tėvelių namelius buriai žmonių lankė kuomet buvo šermenys namuose. Taip pat laidojant didis skaičius mašinų lydėjo į bažnyčią. Velionės karstą nešė mergaitės iš bažnytinės draugystės, kaimynės ir genčių mergaitės nešė gėles.

Rodos mažas įvykis, bet didelį padaro susijaudinimą. Visi žiurėdami į velionę graudžiai apsiverkė, nes Onutę pačiame pražydėjime išplėšė nelaboji mirtis. Reikia nepamiršti, kad Onutė buvo kaip namuos tėveliams paklusni, taip ir mokykloje gerai mokinosi. Lankė ir lietuviškos mokyklos pamokas bažnyčioje ir tenai buvo geriausia iš visų mokinių. Kad ne nelaboji mirtis — iš Onutės butų išaugusi gera lietuvaitė ir butų dirbusi del savo tautiečių labo.

Ilsėkis Onute šaltuose kapuose, o mes tave ilgai minėsime.

K. D.

COLLINSVILLE, ILL.

A. a. Jonas Endrijaitis, SLA. 159 Kuopos Narys.

Rugpiučio 11 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė Jonas Endrijaitis. Velionis numirė valdiškoje ligoninėje Jefferson Barracks, Mo. Palaidotas rugp. 14 d. su gražiomis apeigomis, liuteronų kapinėse. Į šermenis bei laidotuves daug žmonių atsilankė. Prie karsto sunešta daug gyvų gėlių vainikų. Tarpe jų buvo ir SLA. 159 kp. vainikas.

Velionis Jonas Endrijaitis buvo dar jaunas, nes turėjo vos 19 metų amžiaus. Gimęs New Baden, Ill. Velionio tėvai į Collinsville gyventi persikėlė dar tuomet, kai jis buvo kudikis ir jį prirašė į vaikų skyrių. Velionis šią vasarą rengėsi persikelti į suaugusių skyrių, bet mirtis jam nedaleido pasirįžto noro patenkinti.

Velionis High School baigė 1933 m. Šiais depresijos laikais negaudamas darbo šioje apylinkėje, prisirašė prie C. C. C. ir su kitais jaunuoliais buvo išvežtas į Roshville, Ill. Čia kiek padirbus, apsirgo ir parvežtas į minėtą ligoninę, tris savaites pasirgo ir numirė.

Dideliame nuliudime paliko tėvus ir dvi seseris.

Tebuna jam lengva ilsėtis šaltoje žemelėje.

M. Girdžiuvienė.

SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos Reikalu

Nors nemalonu vesti ginčus spaudoje ir užimti „Tėvynėje" brangi vieta, kuri gali buti sunaudota naudingesniems rašiniams Susivienijimo labui, bet kuomet Seimo Rengimo Komisija esam visu smarkumu puolama pašalinėje spaudoje — „Naujienose" ir „Sandaroje", tai esame priversti apginti save ir visą padėtį nušviesti tokia, kokia ji ištikrųjų yra.

Štai „Sandaros" 32 No. pasakyta, kad Seimo rengėjai pasisavino organizacijos pinigus. Ta korespondencija ištisai neteisinga, išskiriant tik aprašymą ALAS. 29 kuopos išvažiavimo. Ten pasakyta, kad SLA. kuopos atmetė Seimo Rengimo Komisijos raportą. Visoms trims SLA. kuopoms, kurios prisidėjo prie Seimo rengimo, buvo išduotas vienodas raportas ir dvi kuopos, butent 21 ir 200 kuopos tą raportą priėmė; nepriėmė tik 352 kuopa, kurios korespondentas rašo, kad Seimo Rengimo Komisija norėjo riksmu pervaryti raportą, bet nepasisekė ir raportas atmestas. Tikrenybėje komisija jokio riksmo nekėlė. Kuomet priėjo eilė šios komisijos raportui, tai kaipo Seimo Rengimo Komisijos sekretorė F. Budvidienė perskaitė raštišką raportą iš komisijos veikimo, kuris buvo pagamintas trumoj formoj ir skambėjo sekamai:

SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos Paskutinis Raportas.

Gerbiamieji SLA. 352 kuopos nariai: — Malonėkite turėti kantrybės ir atkreipkite dėmėsio į šį mano pranešimą, o aš kiek galėdama apibudinsiu SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos veikimą. Beabejonės gerbiamieji atsimenat, kad SLA. 352 kuopos mėnesiniam susirinkime balandžio 2 d., 1933 m., F. Budvidienė padarė sugestiją, kad reikia pradėti rupintis busiančiu SLA. Seimu, kuris turės įvykti Detroite 1934 metais. Dėka S. L. A. 352 kuopos narių atkreiptam dėmėsiui į šią sugestiją ir į paties reikalo svarbumą, tuojaus išrinkta komisija iš 5-kių narių, kad pradėtų tuo reikalu rupintis, pakviečiant ir kitas vietines SLA. kuopas prie bendro darbo. Ir tą padarius, pakvietus visas vietines SLA. kuopas talkon, tuojaus pradėjom veikimą, kad sukėlus nors kiek kapitalo padengimui seiminių išlaidų.

Visi komisijos nariai suglaudę savo spėkas į kruvą ir sutartinai pradėjom dirbti. Leidom savo laiką ir pinigus su tuo supratimu, kad jei pavyks seiminiai parengimai ir galėsime ką nors uždirbti, tai savo išlaidas atsiimsim, o jei ne, tai paaukosim labui organizacijos. Ir kaip žinot pirmiau surengėm du išvažiavimu ir vieną vakarėlį su perstatymu veikalo ir šokiais, vieną koncertą ir vieną tik šokių vakarą. O seiminis programas, visi žinot, buvo prirengtas nemažas, prie kurio reikėjo nemažai darbo pridėti. Paties Seimo prirengimas sunaudojo nemaža laiko ir išlaidų. Daugiausiai tuo reikalu pasidarbavo S. L. A. 38-to Seimo Rengimo Komisijos iždininkas C. Stepanauskas ir sekretorė F. Budvidienė.

Pasidėkojant Seimo delegatams, svečiams ir vietiniai Detroito lietuvių publikai, seiminiai parengimai nusisekė kiek geriau finansiškai, tai musų visus iškaščius padengė. Taigi gerbiamieji, mes, Komisija, jaučiamės pilnai atlikę mums vietinių S. L. A. kuopų uždėtą darbą. O to darbo gerumą, daugelis iš jųs pačių matėte.

Filiomena Budvidienė,
sekretorė.

Tokis tai buvo mano išduotas raportas varde komisijos. Toliaus sekė finansinis raportas, kuris buvo padarytas paskutiniame SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos susirinkime rugpiučio 2 d., 1934 m. Finansinį raportą skaitė komisijos narys P. Vincelevičius. Kaip tik pabaigta raportas skaityti ir nelaukiant nė kol pirmininkas užklaus, ką susirinkimas mano apie komisijos roportą, tuojaus tas pats korespondentas sušuko, kad duodu įnešimą išrinkti komisiją iš trijų narių peržiurėti jų darbą, bet to įnešimo niekas neparėmė. O kuomet įnešta ir paremta komisijos raportą priimti, tai tas pats korespondentas ir kiti pradėjo kelti lermą, buk tas raportas esąs neteisingas ir kad po juo nėra pasirašiusi SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos valdyba. Kada F. Budvidienė padavė kitą tokį pat finansinį raportą, kaip P. Vincelevičius skaitė, tik su visos komisijos parašais, tai vėl pradėjo šaukti, kad Budvidienė pati tuos vardus parašė ir kuomet komisijos iždininko p. Stepanausko, nėra šiame susirinkime, tai raporto negalima priimti. Girdi Stepanausko busiąs kitokis raportas. Ir susirinkimas nutarė raporto priėmimą atidėti iki sekamo susirinkimo.

Kada įvyko sekantis susirinkimas rugsėjo 2 d., tai atsilankė ir Seimo Rengimo Komisijos iždininkas C. Stepanauskas. Užklaustas iždininkas kaslink Seimo Rengimo Komisijos raporto, p. Stepanauskas pasakė, kad aš kito raporto neturiu kas liečiasi finansų. Sako, aš tik pildžiau ką visa komisija nutarė, kam įsakė išmokėti, tam išmokėjau ir visi komisijos nariai yra pasirašę, kad visi sutinka su tais išmokėjimais, tai ir viskas.

Tuomet vėl kįla didžiausias trukšmas. Vieni rėkia, kad turit čia atnešti visus pinigus, tik nepasakė kokius pinigus ir kiek jie tų pinigų nori, o kiti prašė, kad vėl butų perskaitytas raportas, nes, girdi, mes pereitam susirinkime nebuvome ir raporto negirdėję nieko negalim spręsti kasling raporto gerumo ar blogumo. F. Budvidienė pasiulė vėl perskaityti raportą, bet per didžiausį trukšmą nebuvo galima skaityti. Todel mes, SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijoj SLA. 352 kuopos atstovai, nutarėm raportą išduoti per SLA. organą „Tėvynę", kad netik S. L. A. 352 kuopos nariai galėtų perskaityti tą raportą, bet kad ir visi SLA. nariai žinotų už ką mus taip inkriminuoja.

Delei aiškumo pirmiausiai paduosiu SLA. 38-to Seimo Rengimo Komisijos paskutinio susirinkimo nutarimus, kuris ir buvo tam tikslui sušauktas, kad padaryti visų įplaukų ir išlaidų sąskaitas ir apmokėti visas bilas, kurios tik Seimo rengimo reikalu padarytos. Susirinkimas įvyko rugpiučio 2 d., kurį komisijos sekretorė F. Budvidienė sušaukė atvirutėmis. Atvirutėse buvo pažymėta, kad visi nariai pasidarytų iš savo veikimo raportus ir priduotų bilas tuo reikalų pasidariusių išlaidų.

Susirinkimas įvyko toj pačioj vietoj, kur buvo laikomi komisijos susirinkimai per visus metus, tai pas p. C. Stepanauską, 9503 Cardoni Ave., Detroite. Susirinkimą atidarė komisijos pirmininkas M. L. Balčiunas ir susirinkime dalyvavo šie komisijos nariai: pirmininkas M. L. Balčiunas, vice pirmininkas J. Vaitkus, sekretorė F. Budvidienė, iždininkas C. Stepanauskas ir nariai: S. Dirmaitienė, A. Andriulis, S. Staronas, J. Maskelis, K. Bauronskas, P. Karpšlis, K. Damušis, P. Vincelevičius, S. Virbickas ir O. Šimanskienė. Kai jau buvo visos finansinės sąskaitos suvestos, tada buvo užklausta apie komisijos išlaidas. Visi komisijos nariai nutarė, kad komisijos nariams pasidariusias išlaidas išmokėti čia pat ant vietos, kaip ir kitas bilas, o už darbą nieko nemokėti nė vienam, išskiriant sekretorę M. Budvidienę. Pirmiausiai užklausė manęs, kaipo sekretorės, kiek aš turiu išlaidų? Aš išdaviau savo veikimo raportą, pažymėdama kur ir kiek išleidau savo pinigų tas pareigas eidama ir viso mano išlaidų susidarė $20.28 ir $10.00 už mano sekretoriavimo darbą. Vienbalsiai nutarė bilą išmokėti.

Po to užklaustas p. C. Stepanauskas kiek reikalaus už tą kambarį, kuriame per visą metą komisija laikė susirinkimus. Tuomet p. Stepanauskas atsakė, kad jis jokios bilos nei už ką nedarysiąs. Sako, jųs patys žinot kiek aš dirbau, tad galite suprasti kiek galėjo pasidaryti ir išlaidų ir kiek jųs man paskirsite, su tiek busiu užganėdintas. Mes visi komisijos nariai žinodami esant p. Stepanauską viso musų veikimo geriausiu veikėju ir pagaliau žinodami, kad p. Stepanauskas dirbo su didžiausiu pasišventimu del labo visos organizacijos, kad nepadarius išlaidų nei kuopoms, nei organizacijai su Seimo surengimu ir kad butų užganėdinti visi Seimo delegatai nežiurint jokio skirtumo politikoj, todel mes matydami p. Stepanausko nuveiktus darbus, numatėm kiek prisėjo jam panešti išlaidų. Tuomet buvo įnešta ir vienbalsiai nutarta p. Stepanausko išlaidų padengimui užmokėti $30.00, už kambarį, kuriame laikėme susirinkimus, $15.00, taigi kartu užmokėta p. Stepanauskui $45.00. Ir tai visai nėra daug už visų metų paneštas išlaidas. Ir aš nepaisau, ar p. Stepanauskas yra san darietis, ar jis butų fašistas ar socialistas vistiek jam tas atlyginimas daugiau negu priklauso už paneštas išlaidas ir prieg tam jam dar priguli didelės padėkos žodis už jo pasišventimą šiame darbe. Tikrai sakau, kad jei mes Seimo Rengimo Komisijoj nebutumem turėję tokio inteligentiško žmogaus ir taip pasišventusio darbuotojo del organizacijos labo, kokiu yra p. Stepanauskas, mes nebutumem galėję taip puikiai Seimo prirengimo darbą atlikti.

Toliaus buvo užklausti kiti komisijos nariai kaslink jų paneštų išlaidų. Vieni turėjo padarę išlaidų sutraukas didesnes, kiti mažesnes, kiti visai neturėjo raštiškai sutraukę savo išlaidas ir sakė, kad neatsimena kiek ir kur per visus metus išlaidų panešė šiuo reikalu. Tuomet buvo pasiulyta visiems komisijos nariams, apart Budvidienės ir Stepanausko, paskirti po $5.00 išlaidų padengimui, bet didžiuma ant to nesutiko, nes didžiuma turėjo didesnes išlaidų sąskaitas, negu buvo pasiulyta atlyginti. Tada buvo pasiulyta po $10.00 ir visi ant to sutiko. Tuojaus buvo išmokėtos visos bilos ir suglaudus viską kruvon finansinis raportas pasidaro kaip žemiau skelbiamas, kuris buvo skaitytas ir SLA. 352 kp. susirinkime rugpiučio 5 d., 1934 m., del kurio kilo didžiausias trukšmas.

SLA. Seiminių Parengimų Įplaukos, Išlaidos ir Pelnas.

Piknikas birželio 24 d., 1934 m.:
Įplaukos ---------- $386.77
Išlaidos ---------- 262.76
Pelnas ---------- 124.01

Susipažinimo vakaro birželio 25 d. pelnas -- $9.75

Koncertas birželio 26 d.:
Įplaukos ---------- $122.15
Išlaidos ---------- 98.79
Pelnas ---------- 23.36

Išvažiavimo laivu birželio 27 d. pelnas ---- $42.50

Bankietas birželio 28 d.:
Įplaukos ---------- $314.60
Išlaidos ---------- 321.57
Nedateklius --------- 6.97

Už tilpusius seiminiam programe pagarsinimus:
Įplaukos ---------- $174.00
Išlaidos ---------- 88.50
Pelnas ---------- 85.50

Nuo pirmesniųjų parengimų likusis pelnas $30.06

Pelnas kartu $315.18

Kitos SLA. seiminės išlaidos:
Pavogta vėliava ---- $35.00
Renda už vėliavas ---- 10.00
Plakatai ir tikietai -- 10.82
Iškabos ant hotelio durių 2.78
Dainininkei už taxi -- 3.50
Bankieto nedateklius -- 6.97
SLA. 38-to Seimo Rengimo Kimisijai išmokėta už pasidariusias išlaidas ---------- 215.28

Viso išlaidų $284.35
Liko gryno pelno ---- $30.83

Kuomet sulig šios atskaitos buvo išmokėta visos bilos, pasirašė visi Seimo Rengimo Komisijos nariai ir likusį pelną paskirstėm lygiai visoms trims prie Seimo rengimo prisidėjusioms kuopoms. Tuojaus buvo išmokėta SLA. 200 kuopos pirmininkui ir SLA. 21 kuopos sekretoriui po $10.00, kaipo priklausantis kuopoms pelnas, ir $10.00 pasiliko pas Seimo Rengimo Komisijos iždininką, kuris yra ir SLA. 352 kuopos iždininkas. Bet kuomet mes pasiulėm SLA. 352 kuopai likusį pelną $10.00, tai kuopa atsisakė primti ir reikalauja, kad komisija atneštų visus pinigus. Bet kokių pinigų ir kiek jie nori, tai nepasako. Tai mes, SLA. 352 kuopos atstovai Seimo Rengimo Komisijoj, nutarėm taip: jei kuopa ateinantį susirinkimą atsisakys priimti tuos $10.00, tai mes pasiųsime SLA. Centran į Našlių ir Našlaičių Fondą ir viskas bus baigta.

Keletas žodžių kaslink Seimo aiku pavogtos vėliavos. Kada mes tą vėliavą pasiskolinom iš Hamtrack Piliečių Kliubo, buvo sakyta, kad abidvi vėliavos kainuoja $150.00. Bet kuomet mųs komisijai prisėjo už pavogtą vėliavą atlyginti arba atstatyti naują vėliavą, tada p. Stepanausko pastangomis buvo susekta kur ta vėliava daryta ir pasirodė, kad ta vėliava kainuoja tik $35.00, todel mes jiems atstatėm naują vėliavą.

O kaslink SLA. 200 kuopos, kaip musų korespondentas rašo, kad ji gavo iš savo atstovų Seimo Rengimo Komisijoj $70.00, tai čia visai kitas dalykas. Kada SLA. 200 kuopos nariai, dalyvavę Seimo Rengimo Komisijoj, pasiėmė po $10.00 išlaidų atlyginimą, tai pasitarė tarpe savęs ir nusprendė štai ką: kuopa yra labai maža, skolų turi daug, dar neapmokėta delegatams, kuriuos kuopa siuntė į Chicagos Seimą keturi metai atgal, visiems nariams uždėta ekstra mokestys, tad akyvaizdoje tokios padėties jie nusprendė savo išlaidas paaukoti kuopai, tai nereikės ekstra mokesčių mokėti. Taigi šeši komisijos nariai sudėjo po $10.00 ir kuopos gautas pelnas $10.00 sudaro tuos $70.00. Bet čia yra jų privatiškas reikalas, jei kas nori gali paaukoti dar daugiau. SLA. 21 kuopos nariai, kiek teko girdėti, taipgi susitaikė. Kurie nariai turėjo mažiau išlaidų, pridėjo tiems, kurie turėjo nedateklių ir jokių skandalų nekėlė.

Prie progos turiu pasakyti, kad ir SLA. 352 kuopoje nebutų tokių skandalų, jeigu nebut keleto tokių žmonių, kurie tą komisiją iš pat pradžių purvais drabstė ir visokias kliutis darė, kad komisiją išardyti. Bet Seimo Rengimo Komisija susidėjo iš rimtų žmonių ir, neatsižvelgdama į blogos valios sumetimais leidžiamus šmeižtus, rimtai dirbo jai kuopų pavestą darbą kol pasiekė savo tikslo. SLA. Seimo surengimo darbas atliktas gražiai ir visi patenkinti komisijos pasidarbavimu.

F. Budvidienė,
Seimo Reng. Kom. sekr.

PRANEŠIMAI

VILNIAUS UŽGROBIMO GEDULOS DIENA.

Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius.

Spalių 9 d. sukanka 14 metų nuo užgrobimo musų sostinės Vilniaus.

Kiekvienais metais Amerikos lietuviai renkasi į viešas sueigas pareikšti protestą prieš lenkus, neteisingai užgrobusius Lietuvos žemių trečdalį su musų sostine ir prieš persekiojimą musų brolių Vilniaus krašte. Tą patį mums reikia padaryti ir šiais metais.

Padarykime tą gedulos dieną didele švente. Rengkime tą šventę įvairiose kolonijose visi kartu, nepasidalindami į atskiras grupes, kaip kad praeityje budavo. Šis kilnus darbas turi apeiti ir apeina mus visus lygiai, nepaisant musų pažiurų skirtingumo. Gedulos dienos minėjimas — visos tautos bendras reikalas.

Kova del Vilniaus — kova del musų tautos čielybės. Kas neturi drąsos kovoti už savo šventas teises, už tėvų palikimą, tas didelis apsileidėlis, bailys nevertas jokios pagarbos. Kokia amžina gėda ir musų vaikų prakeiksmas pultų ant musų dabartinės kartos, kaip mes, kaip tėvai, drįstume pažvelgti savo vaikams į akis, jei jiems paklausus, del ko Vilnius ne Lietuvos, butume priversti atsakyti, kad mes, tėvai jo atsižadėjom, sutikom su padaryta mums skriauda. Žodžiu — ne turėjome noro Vilniaus vaduoti. Ir kaip po to mes, arba musų vaikai galėtume vadintis lietuviais?

Ne jums brangus tautiečiai šitie žodžiai taikomi, kurie nešate ant savo pečių visus tautos darbus, rengdami įvairius tautinius minėjimus ir kulturines pramogas.

Ne jums, kurie renkatės į tas pramogas ir dalyvaujate jose.

Ne jums, kurie antsidėję ant savęs mokesčius, išsipirkę Vilniaus pasus, kurie priklausote Vilniui Vaduoti Sąjungoj ir kitose organizacijose.

Mes žinome, kad be jusų paramos ir simpatijos maža kas butų galima atsiekti ir jums priklauso gilios padėkos žodis.

Kalbame į tas plačiąsias minias, kurios, šventės sulaukus, šalinasi nuo musų, kurios ne tik neparemia šventojo darbo, bet, priešingai, dar norinčius remti stabdo, persekioja, išjuokia musų pasirįžimą.

Atsišaukiame į jus, brangus lietuviai. Stokime į vieną bendrą darbą ir visi vienu balsu užtraukime tą nenurymstančią giesmę unisonu:

Ei, pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim! Ateina diena ir tai visai artima diena, kuomet laisvai atsikvėpti galėsime. Kad nepalikti sugėdintais, eikime visi ir pareiškime savo protestą del Vilniaus užgrobimo.

A. B. Strimaitis,
ALT. Centro laikinas pirm.

MONTELLO, MASS.

Milžiniškas Lietuvių Ukininkų Piknikas.

Bridgewater ir apylinkių lietuviai ukininkai rengia įdomų pikniką, kokio šioje apylinkėje dar nebuvo. Šio pikniko proga energingas Montello SLA. 17 kuopos organizatorius p. Justinas Mickevičius jau daro planus ir rengiasi suorganizuoti SLA. kuopą iš ukininkų. Ištikro ukininkams butų labai pravartu prigulėti prie SLA., nes turėtų progos naudotis SLA. organu ir savų reikalų apkalbėjimui. Todel netenka abejoti, kad p. Mickevičiui pavyks suorganizuoti naują SLA. kuopą iš ukininkų.

Dabar apie pikniką, kuris įvyks sekamą sekmadienį, rugsėjo 30 d., Romuvos Parke, Montello, Mass. Piknikas prasidės šokiais šeštadienio vakare, kuriems gros ukininkų orkestras. Taipgi ir sekmadienio piknikui gros tas pats orkestras.

Šis piknikas ir šokiai skirsis nuo kitų draugijų piknikų, nes ukininkai viską rengia ukiškai. Visi patarnautojai ir muzikantai bus „farmerskai" apsirengę ir prisilaikys „farmerskų" papročių.

Valgiai taip pat bus daugumoje pačių ukininkų pagaminti iš produktų, kuriuos jie patys užaugina. Taipgi bus visokių gėrimų. Programa bus ilga ir įvairi. Ukininkai trauks virvę su miestiečiais. Vyrai lenktyniuosis šokdami viena koja; moterys gaudys antį ir tt. Bus fotografuojami pikniko dalyviai del Lietuvos laikraščių. Visi lietuviai ir lietuvaitės iš visų miestų, miestelių ir ukių kviečiami atvykti į Romuvos parką ir praleisti maloniai ir linksmai laiką. Kalbės pp. A. F. Kneižys, adv. F. J. Bagočius ir S. Michelsonas. „Pagada ar lietus, piknikas bus". Įžanga dykai.

SLA. Veikėjas.

JAU UŽSIREGISTRAVO 203 CHORAI.

1938 metais, kaip žinia, rengiama didelė dainų šventė. Iki šiol dainų šventėje dalyvauti jau užsiregistravo 203 chorai su 7,750 dainininkų. Dalis chorų gaidas jau gavo. Vėliau užsiregistravusiems jos bus pasiųstos šį mėnesį.

Kuopu Susirinkimai

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 30 dieną rugsėjo, 1:3 val. popiet, Juliaus Danulevičiaus svetainėj. Visi draugai malonėkite pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 12 kuopos.

P. Augustaitis — sekr.

So. Boston, Mass. SLA. 188 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 2 dieną spalio, 7:30 val. vakare, paprastoj svetainėj, kampas E. Fourth ir Atlantic Streets. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir atsivesti naujų kandidatų prirašyti prie kuopos. Kurie nepribus, bus nubausti nemažiau 50c. Taipgi valdybos narių prašau nesivėluoti ir ateiti laiku. Kuris iš valdybos narių nepribus laiku, bus nubaustas nemažiau 1 doleriu.

John P. Pohl — pirm.

Tacoma, Wash. SLA. 189 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 d., 2 valandą popiet, pas O. Benusienę, Roat 2, Box 141 D. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti ir užsimokėti mėnesines mokestis.

A. Nokšas — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 35 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. spalio, paprastu laiku, B. Poteliuno svetainėj, 53 Bank Street. Visi nariai ir narės neužmirškite atsilankyti. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 35 kuopos.

J. Andriušis.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos svarbus susirinkimas įvyks 7 dieną spalio, 12:30 val. popiet, svetainėje 318 E. Market St. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

S. Pileckas — sekr.

Aliquippa, Pa. SLA. 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 6 val. vakare, paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

J. Plečkaitis — sekr.

Įdomųs Pasiskaitymai

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

JUDAIZMO IR PROTESTONIZMO KAIRĖJIMAS.

Jungtinėse Valstijose einantis laikraštis „World Tomorrow" išsiuntinėjo prašymus 609 žydų ir 391 protestonų (įvairių sektų) dvasiškiams, kad jie patirtų savo tikybos jaunimo pažiuras arba politišką nusistatymą. Tuo norėta pasidaryti medžiagos spėjimui, koks žmonių politiškas gyvenimas išsivystys, kada naujoji karta atsistos prie politiškojo gyvenimo vairo.

Į išsiuntinėtus prašymus atsiliepė 20,870 dvasiškių, kurie grąžino savo globoj turimų jaunuolių išpildytų paklausimų lakštus. Į klausimus 13,000 jaunuolių atsakydami, priešinasi visokiems karams ir nepripažysta kapitalizmo ar „šiurkštaus individualizmo", kaipo priešingo Jėzaus ir žydų pranašų moksdui. 14,000 studentų dvasiškose siminarijose, priešinasi bent kokiai bažnyčiai, kuri pritartų karui, ar jį remtų. 16,000 jaunuolių reikalauja, kad Suvienytos Jungtinės Valstijos ragindamos kitas valstybes mažinti ginklavimosi, pirmiausia pačios savo ginklavimąsi mažintų ir tuo kitoms duotų pavyzdį. Apie 2,600 reikalauja kareiviško mokinimo augštose mokyklose, kolegijose ir universitetuose. Apie 8,600 studentų siminarijose atsisako but kapelijonais kariuomenėje, laivyne, ar karo laukuose, karo metu, o 7,500 sutinka but kapelionais, jei karas butų vedamas tik gynimuisi.

Biski daugiau kai 10,000 reikalauja, kad Jungt. Valstijos įstotų į Tautų Sąjungą, 15,000 reikalauja, kad Jungt. Valstijų valdžia išsižadėtų tikslo ginkluotų intervencijų apsuagojimui savo piliečių ir jų nuosavybių svetimose šalyse. 16,500 reikalauja aprubežiavimo žmonėms mokesčių, o 15,800 reikalauja aprubežiuoti mokesčius nuo įeigų (income tax) ir panaikint paliuosavimą nuo šitų mokesčių. 13,200 užgiria bedarbių apdraudą. Bankų operavimo klausime, 7,200 pageidauja privatiškos sistemos, ir 7,000 kad bankos butų valdiškoj kontrolėj.

Kapitalizmo tvarkos klausime, 51% balsų duota už kapitalizmo reformavimą, 28% balsavo už socializmą, ir mažiau 1% už fašizmą ir komunizmą, ir tik 8% šiems pastariems priešinasi. Taigi iš 1,463 teologijos studentų, 31 (arba 2%) prieš; už kapitalizmo reformalizmą 49%, ir tik 7 studentai kapitalizmą užgyrė, gi 5% pasisakė už fašizmą, ir 30 studentų už komunizmą.

Ankietos rinkėjas Dr. Page, tokiomis žiniomis nelabai patenkintas, ir net stebisi, kad dvasiškių globojamas jaunimas tarpe žydų ir protestonų, taip labai kairėja. Turint minty, kad šitoj ankietoj dalyvavo žymesnėje daly siminaristai, taigi kandidatai į dvasiškius, be abejonės atsiras klausimas; kur tie busianti protestonų ir žydų dvasiškiai, galės nuvesti savo globojamą liaudies dalį?

Tačiaus praktikos žvilgsniu, šitoje ankietoj nieko konkretiško ateičiai nėra, ir nėra reikalo išsigąsti: to "kairėjimo". Tai tik iliuzija ir ateičiai joje nieko nėra. Laikraštis sumanė pasidaryt medžiagos sensacijai, atspausdino lakštelius su paklausimais ir išsiutinėjo dvisiškiams, o tie juos išdalino sau žinomų mokyklų mokiniams. Mokiniai, gyvenimo nepažinę dar jaunuoliai, atsakė į klausimus, tuose lakšteliuose jau "iškeptus". Kitokių klausimų jie juk ir negalėjo atsakyt, kad ir butų norėję, nes lakštuose duota atsakyti tik į duodamus klausimus— atsakyk ko klausiama, arba tylėk.

Taip ir buvo Dr. Page klausė to kas jam rupi. Jaunuoliai, dargi mokyklų mokiniai, kaipo "dyki sutvėrimai" į tuos klausimus atsakė daugiausia tik su pašaipos tikslu, į klausimus nedėdami jokios svarbos. Tokiu budu Dr. Page surinkta tarp žydų ir protestonų jaunuolių ankieta tenka skaityti neturinčia jokios reikšmės žmonių politiškai ateičiai.

POLIOMYELITIS ARBA VAIKŲ PARALYŽIUS.

Jųs jau daug kartų girdėjote vardą ligos "vaikų paralyžius", nes keletą kartų jos epidemija paėmė apsčiai aukų, ypač 1916 m., kuomet į kapus ji nuvarė suvirš 6,000 vaikų. Bet šitą ligą netinka vadinti "vaikų paralyžium", nes ji nevien tik vaikus marina. Ji lanko ir suaugusius. Užtai medicinos mokslo vyrai turi paskyrę jai kitokį vardą: Poliomyelitis.

Nors daktarai su didžiausiu rupestingumu, per daugelį metų ją tyrinėdami, surado, kad pati liga jau yra labai sena, nes ji ėmė savo aukas Egipte net 1580—1350 m. prieš Kristų, ir kad iš Egipto keliaudama ji pasmus atsilankė, ir vardą jai pritaikė, vienok atsigynimui nuo jos ginklo dar neišrado. Po daugelio pastangų susekta tik, kad liga sugadina selių vidų visą virtine, kuri kontroliuoja raumenis. Kartą sugadintos celės, jos neatsitaiso ir liekasi sugedusiomis amžinai. Sugedus celėmis ir raumenims netekus kontrolės, silpnėja mintis ir nuovoka nyksta. Pati liga yra atsiradusi labai senai, nes kaip egiptėnų heroglifuose (kaltas raštas) surandamos žinios rodo, šitąja liga jau sirgo Egipto kunigaikštis aštuonioliktos dinastijos (1580—1350 m. prieš Kristų). Nors kunigaikštis išliko gyvas, vienok jo dešinė koja nudžiuvo.

1909 m. daktarai, tyrinėdami Poliomyelitis ligos veikimą, ligonio kraujo įleido bezdžionei ir tėmijo, kaip liga pradės veikti. Pirmiausia atsirado karštis arba kraujo uždegimas. Karštis bėgo į visas ir visai netikėtas kuno vietas, taip greitai, kad jo trynimąsi negalima buvo užtėmyti ir su stipriausio mikroskopo pagelba. Daugiau nieko nepatirta ir neišaiškinta. Ikišiol tik patirta, kad šiaurinėj Amerikoj šita liga apsireiškia tik vasaros sezonais, kada oras įšyla. Epidemija kįla daugiausia ten, kur klimatas nepastovus ir siaučia daugiau kloniuose ir lygumose, negu kalnuose ir kalvose.

Nors šita liga paprastai žmonių vadinama vaikų paralyžium, bet ji limpa ir prie suaugusių, tik suaugusieji, kaipo žymiai už vaikus stipresni, dažniausia pasveiksta. Kas iš suaugusiųjų šita liga kartą paserga, daugiau neprivalo jos bijotis, nes antru kartu ji nelimpa. Liga atsiradusi vienuose namuose, ji nuokart limpa nuo vieno prie kito, tik pirmose dienose; po kelių dienų ji prie sveikųjų jau nelimpa ir namiškiams, kurie sveiki, nėra užsikrėtimo pavojaus. Iš ligonių, sargančių Poliomyelitisu, beveik 16% miršta, gyvais liekantieji liekasi suparaližiuotais; vieni iš suparaližiuotųjų galima pagydyt, kiti turi liktis amžinais invalidais. Sveikais iš ligos išeina tik suaugusieji.

Nors Polomyelitis yra kiek limpainti liga, tačiaus nelimpa taip greit, kaip raupai ar šiltinė ir krioklė. Saugotis vienok reikia ligai pradėjus plėstis. Vaisto šitos ligos apsisaugojimui ar prašalinimui, daktarai dar neturi. Bet Harvard Infantile Paralysis komisija savo laboratorijoj jau nuo šešiolikos metų tokio vaisto suradimui dirba ir tikisi netrukus vaistą surasti. O kol vaistas bus išrastas, yra patariama vaikus saugoti, ypatingai ligai plečiantis ir epidemijai siaučiant. Sveikieji vaikai neprivalo but laikomi arti ligonių, nereikia juos leist į didesnius burius, kad ir sveikų vaikų ar suaugusiųjų, duot sveiką maistą, užtektinai atsilsio ir mankštos tyrame ir saulėtame ore.

Kaip sakyta, Poliomyelitis epidemijos apsireiškia tik šiltais vasarų sezonais, todel tais metų laikais ir reikia atsargumo. Yra patariama, ypač miestų gyventojams, vengti vaikus girdyti žaliu neatvirintu vandeniu. Vasaros mėnesiais vandenį gėrimui reikia išvirt ir atšaldytą gerti. Šitas patarimas skiriamas netik vaikams, bet kartu ir suaugusiems, nes nevirintas vanduo, geležinėse dudose sušilęs ir prišvinkęs, silpnina organizmą ir daro nuolankiu ligoms.

Gyvenimo Nuotrupos

PRAEITIES GARBINTOJAI.

Dažnai girdima nusiskundimai lietuvių tarpe, kad niekas neįvertina vieno ar kito atskiro asmens gabumų ir pastangų kul turiniuose darbuose: meno srityje, literaturoje ar kt. Tačiau tą patį rasime ir kitų tautų gyvenime. Dažniausiai tie yra apipelėjusios praeities garbintojais, kurie galėtų pagelbėti ateitį tveriančiuose darbuose.

Štai nesenai vienas amerikonų laikraštis komentavo, kad tuo pačiu laiku, kuomet Pittsburgho multi-milionierius Andrius W. Mellonas mokėjo Sovietų Rusijos valdžiai $1,500,000 už Rafaelio kurinį „Madonna of the House of Alba", tuo patim kartu Pittsburghe gyvenantis piešėjas Jonas Kane badaudamas ir del skurdo arti mirties budamas kovojo, kad pasiekti visuomenės pripažinimą savo kuriniams. Artistas visą amžį skurdęs ir badavęs pasiekė tikslo.

Kiek tokių genijališkais gabumais Jonų Kane'ų įvairiose meno ir mokslo srityse žusta tikslo nepasiekę vien delto, kad turtingieji pasinėrę senovės garbinime jų nemato ir savo milionus išleidžia užsieniuose istorinių liekanų pirkimui?! Sovietų valdžia gudresnė. Ji gerai supranta, kad minėtas Rafaelio nupieštas paveikslas nepagelbės Rusijos žmonėms gyvenimo gerbuvio pasiekti, arba išvystyti jaunosios gentkartės artistiškus gabumus. Tuo tarpu p. Mellono sumokėti pusantro miliono dolerių daug galės padaryti abiem žvilgsniais.

—o—

VOKIETIJOS SIEKINIAI.

Amerikos spauda, komentuodama hitlerinės Vokietijos nusistatymą prieš „Rytų Locarno", sako, kad butų buvę tikrai įdomi žinia pasauliui, jei Vokietija butų prisidėjus prie planuojamos Rytų Europos valstybių sąjungos. Esą visiems žinomi vokiečių tikslai anksčiau ar vėliau pertvarkyti Vokietijos sienas.

Iki šiol Vokietija neatsisakė daryti visokias maišatis dėl senosios Locarno sutarčių, kurios sustiprina padėtį dabartinių Vokietijos vakarinių sienų. Todel visiems aišku kuriais sumetimais Vokietija priešinosi ir priešinasi sutartims Rytų Europoje. Tokios sutartys Rytuose taip pat sustiprins Vokietijos rytinių sienų padėtį. To vokiečiai labai nenori.

Tačiau Amerikos spauda neprisimena, kad ir Lenkijos militaristai eina hitlerininkų pėdomis. Ir lenkai taip pat griežtai priešinasi bent kokioms sutartims, kurios užtikrina Pabaltijos valstybių nepriklausomybę. Varšava taip pat laukia progos pertvarkyti savo šiaurines sienas, gal net iki Rygos ar toliaus į šiaurę — kiek tik galės apžioti. Bet turbut Vokietijos hitlerininkai ir Varšavos „prošepanai" bus priversti apsiprasti su esama padėtimi ir nurimti del savų sienų pertvarkymo, tik su ta išimtimi, kad lenkai anksčiau ar vėliau bus priversti sugrąžinti Lietuvai jos teritorijas su sostine Vilniumi.

IŠBARĖ IR PRIĖMĖ NARIU.

Tautų Sąjungos politinės komisijos posėdyje svarstant Sovietų Rusijos kvalifikacijas priėmimui jos į šios tarptautinės įstaigos narius, Šveicarijos užsienių reikalų ministeris Motta visu smarkumu atakavo Rusiją, argumestuodamas, kad jos negalima priimti Tautų Sąjungos nariu, nes „kapitalizmas negali bendrai vienoje patalpoje buti su marksizmu besivaldančia valstybe, kuri pastato pavojun netik privatinę nuosavybę, bet ir pasaulio moralybę". Keturiasdešimts aštuonių valstybių atstovai paplojo karštas katutes p. Motta kalbai ir apsisukę 38 valstybių atstovai balsavo, kad Rusija yra kvalifikuota įstoti į Tautų Sąjungą. Prieš Rusijos priėmimą į Tautų Sąjungą balsavo: Šveicarija, Olandija ir Portugalija. Susilaikė nuo balsavimo: Argentina, Belgija, Kuba, Luxenburgas, Panama, Peru ir Venezuela.

Akyvaizdoje tokio balsavimo, Sąjungos politinė komisija priėmė rezoliuciją, kuria rekomenduoja Sąjungos planui priimti Rusiją į narius ir antrytojaus Rusija formaliai pastojo Tautų Sąjungos nariu. Vadinasi, pirma Rusiją išbarė, apkaltino net „pasaulio moralybei" pavojų sudarančia valstybe ir vis gi priėmė į narius.

Dabar ir Amerikos lietuvių bolševikų padėtis pasidaro nepavydėtina. Iki paskutinio momento jie ugnimi spiaudė ant Tautų Sąjungos, o dabar ir jų numylėta Rusija Sąjungos nariu pastojo. Ką dabar darys musų bolševikai? Dabar, turbut, priseis gerti iš to šulinio, į kurį patys taip piktai spiaudė.

—o—

MILŽINIŠKAS PELNAS.

Jungtinių Valstijų senato specialė komisija pradėjo tyrinėtii amunicijos industriją. Šiame tyrinėjime paaiškėjo tiesiog netikėtini elgėsiai amunicijos fabrikantų. Pasirodo, kad Amerikos dolerių gaudytojams nėra nieko negalimo, nieko neliečiamo.

Tulas laikas atgal spauda paskelbė žinias iš šio tyrinėjimo, kad Amerikos amunicijos išdirbėjai išduodavo kitų kraštų valdžioms net konfidenciališkiausias paslaptis sulig musų krašto apsiginklavimo, kad tik daugiau biznio padarius, kad tik daugiau dolerių sugaudžius. Mat su naujausiais išradimais ginklų srityje gali gauti užsakymus kitų valstybių valdžių. Tai kam čia kokia slaptybė reikalinga, nes juk Amerikos piniguočiams viskas galima.

Pastaromis dienomis paaiškėjo dar vienas stebėtinas dalykas su Pratt & Whitney Aircraft Kompanija iš Hartford, Conn. Ši kompanija išdirba pagarsėjusius aeroplanams motorus — inžinus. Kompanija suorganizuota liepos 14 d., 1925 metais su 5,000 akcijų, kurių kaina tuo laiku buvusi 20c. kiekvienos, arba kartu į šį biznį įdėta tik $1,000. Tačiau iki šiol kompaniją padariusi pelno $11,437,250. Senato komisijos investigatoriaus p. Albert Hiss apskaitliavimu, ši kompanija per devynis metus turėjusi uždarbio 114,372 nuošimčiu. Tai tiesiog fantastiškas uždarbis, o vienok taip ištikro yra.

Šios kompanijos biznio investigatorius nustebino ne vien milžiniški jos pelnai. Susekta taip pat, kad šios kompanijos išdirbamus motorus, kuriuos galima naudoti ir kariškiems lėktuvams, importuoja ir Vokietijos Hitlerio valdžia. Tik pastarųjų vienų metų laikotarpiu parduota Vokietijai šios kompanijos išdirbamų oru atšaldomų motorų už $1,445,000. Tikrinama, kad hitlerinės Vokietijos aeroplanų dirbtuvės dirba dienomis ir naktimis gamindamos kariškus lėktuvus ir jiems importuoja Amerikoje išdirbamus motorus.

Vadinasi, Vokietijos Hitleris ginkluojasi su pagelba Amerikos fabrikantų. Hitleris gauna iš Amerikos gerus motorus kariškiems lėktuvams, o Amerikos fabrikantai gauna iš Hitlerio gerus dolerius, kas dar daugiau padidina musų piniguočių ir taip jau negirdėtus pelnus. Pelnagaudoms visai nesvarbu tokie „menkniekiai", kaip savo krašto interesai ar pasaulio taika. Jie viską gyvenime matuoja tik doleriu — už dolerį jie ir patys save parduotų.

Ugniagesys

Buvo labai, labai karšta vasara, Saulė kepino žemę, augalus ir gyvius. Mieste kiekvieną dieną, kiekvieną naktį — gaisrai. Komanda maža, nėra pamainos. Ištisą parą dežuruodavo tie patys žmonės. Jau penkios paros ugniagesių komanda nemiega. Komanda, iškankinta penkias paras, dešimtą valandą vakare baigė savo darbą.

Ugniagesys Jonas Imbrasas grįžo išvargęs, suodinas, su apsvilintais antakiais. Apsiprausęs virto į lovą. Šiurpus gaisrų vaizdai neleido užmigti. Ausyse dar tebeskambėjo viršininkų komanda, tebesigirdėjo klyksmai vaikų ir moterų. Akyse tebesimatė išgąsdinti veidai liepsnose paskendusių žmonių. Ugniagesio uoslė ir plaučiai buvo prisigėrę degesių. Viskas kvepėjo dumais ir nuodėguliais, nors lauke sklei dėsi gėlių aromatas.

Vėl gaisro signalas. Gaisras vakarinėje miesto dalyje. Vėl gatvėmis lėkė ugniagesių automobiliai, vėl šiurpiai rėkė sirenos. Degė keturių augštų namas. Kai ugniagesiai atvyko, ugnis jau buvo išsiplėtusi visame name. Gaisrą užgesinti jau nebuvo vilties. Teko gelbėti tik gyventojus ir turtą. Jonas Imbrasas dirbo ketvirtame augšte. Iš liepsnos veržėsi klaikųs pagelbos šauksmai. Vandens čiurkšlės uždamos pylėsi į liepsną.

Keturioliktame bute už liepsnos sienos girdėjosi pagelbos šauksmas. Karštis ir dumų kartumas troškino. Jonas Imbrasas tarp dantų sukando šlapią nosinę ir puolė per liepsną. Akyse jam pasirodė jo numlėta Aldona, balta kaip angelas. Jonas netikėdamas reginiu, dar kartą pratrynė dumų ėdamas akis, bet reginys nepasikeitė. Prieš jį stovėjo Aldona ir vyriškis, jie abu buvo naktiniais baltiniais. Aldonos butas buvo kitoj miesto daly. Jono gyslose užvirė kraujas. Jis nebežinojo priemonių, kaip Aldonai ir jos meilužiui keršyti. Aldona taipgi laukė tik keršto. Apačioje vėl pasigirdo viršininko komanda. Jonas atsiminė savo šventą tarnybos pareigą. Ugniagesio pareiga gelbėti gyvybę ir turtą kitų, užmiršus save. Jis apkabino Aldonos liemenį ir, ją pakėlęs, nunešė prie lango, kur buvo kopėčios. Aldoną perdavęs kitam ugniagesiui, jau norėjo ir pats skubėti žemyn, bet vėl prisiminė savo pareigą ir grįžo prie vyriškio. Vyriškis jau buvo apalpęs. Jonas jį nutempė prie lango ir perdavė kitam. Sutraškėjo lubos ir prislėgė ugniagesį Joną. Kai prasiskleisdavo liepsnos liežuviai, pasimatydavo šypsantis ugniagesio veidas.

Vėl bėgo dienos, buvo gaisrai. Vėl bėgdavo vaikai, vėl skubėdavo smalsuoliai, kai važiuoja ugniagesiai. Ugniagesiai, grįždami iš gaisro, vis sustodavo pareikšti pagarbos prie paminklo, kur buvo auksu parašyta: „Jis žuvo, gelbėdamas savo priešą".

(M. R.) **Krylių Jurgis.**

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

AR NUMIRĘS ŽMOGUS GYVENA?

Tie, kurie gyvena apsirubežiavę vien siekti tik materialės naudos, retas kuris jų buna visuomenei naudingas.

Šios rušies žmonės viešasai visuomenės darbuotojas, kuris mąsto per ištisus vakarus, šventadieniais ir šiaip liuosu nuo užsiėmimo laiku, studiuoja, skaito pasaulinę literaturą, seka progresą, ieško vėliausių žinių laikraščiuose, rašo knygas, straipsnius, skleidžia literaturą, veda propagandą miniose, ištisus vakarus sėdi susirinkimuose — atrodo lyg ir bepročiu. Ir todel, neretai, galima girdėti skaudžios ir neteisingos darbuotojams kritikos.

„Ar manai, kad tie ponai dovanai naktimis nemiega? Jei jie nepasipinigautų, neturėtų sau iš to pelno, tai manai jie dirbtų". O pakalbinus, kad toks materialistas užsirašytų sau laikraštį ar nusipirktų knygą bei prisirašytų prie kokios nors kulturinės, pašelpinės ar politinės organizacijos, gauni atsakymą: „O kam man to reikia?! Aš mokytu jau nebusiu. Lai mano vaikai skaito. O į draugiją prisidėti nematau reikalo, nes tų draugijų centruose ir kuopose įsigavę visoki politikieriai tik pinigus iš žmonių vilioja, nieko neveikdami, iš mulkių tik sau naudą traukia... Politikierium aš jau nebusiu. Lai sau politikauja kas nori".

Jei šitokiu tonu visi kalbėtų, tai sudiev pažangai! Progresas nė žingsnio pirmyn nežengtų. Kad viešame visuomeniniame gyvenime yra gaudagrašių, kad yra žmonių, kurie tik tiek dirba, kiek sau kokios nors naudos randa — neginčijamas faktas. Nereikia pamiršti šį priežodį: „Nėra grudų be pelų". Bet tas dar nepastato visus visuomenės darbuotojus ton vieton. Nors tikrenybėje kiekvienas darbas privalėtų buti apmokamas, sulig jo vertės, bet idealistai, dirbdami visuomeninius darbus, dažniausiai patys save pamiršta. Ir daugelio tokių žmonių materialis gyvenimas palieka neaprupintu ir, kaipo tokis, gana dažnai niekam nepavydėtinas.

Kiekvienas žmogus sutvertas su smegeninis. Jei kurio smegenys dirba, tas ir mąsto. O jei mąsto, tai ką norint ir tveria. Tveria gi tai, ką mintis pagimdė. Sugalvotas dalykas žmogaus galvoje palieka kai kokiam sandėly. Ten buna sukrauta įvairių žinių, įvairių idėjų. Bet jei tas idėjas nepaleisi iš savo galvos, nesidalysi jomis su kitais, nepasikeisi, nesubendrinsi su kitų žmonių galvojimais, tai pagyvenęs tukstantį mėnesių, jau daugiau galvoti negalėsi. Tuomet kas gi iš tavo tokios egzistencijos, kad gyvendamas niekuo prie šio gyvenimo neprisidėjai ir nieko nuveikto nepalikai, progresui nieko nedavei? O gal dar buvai progresui kelią pastojęs?

Šitokios rušies žmonės yra tikrai verti pasigailėjimo, nes jie yra mirtini žmonės. Jiems numirus nieko nepasilieka. Nežiurint to, ar jie gyvendami tiki į pomirtinį gyvenimą, ar laisvamaniai — jei gyvendami nedirba, nepalieka jokios apie save atminties kuomet numiršta, tai toki žmonės nereikalauja laukti prisikėlimo: kuomet jie numiršta, tai numiršta amžinai.

Kas kita su žmonėmis pasišventusiais žmonių labui. Jie gyvena ilgus amžius savuose darbuose. Kiti gyvens amžinai. Švento rašto, seno testamento, tėvai-autoriai gyvena tukstančius metų. Kristus gyvens amžinai, nes jis gyveno ne sau, bet žmonijai. Tokie mokslo vyrai, kaip Kopernikas, Galilėjus, Sokratas ir daugelis kitų yra nemirtini delto, kad jie nepaisė patys savęs, o siekė augštumos, kad suteikus civilizacijai didelę pažangą.

Tikėjimo skelbėjai, įvairių religijų vadai atvėjų atvėjais minioms kalba apie bekunę dvasią, apie gyvenimą numirus. Jie visokiomis drausmėmis grasina žmones nuo blogų darbų. Jie kalba apie amžiną gyvenimą numirus. Jie vieniems skiria dangaus karaliją už atliekamus geruosius darbus šiame gyvenime; kitus, kurie nedorai gyvena, pragaru gasdina.

Kiti šitokiems aiškinimams prieštarauja, nurodinėdami, kad žmogus, pergyvenęs savo amžių, numiršta ir tuo viskas baigiasi. Nurodinėja, kad religijų vadai minias laiko tamsybėje, gasdindami pragaru ir per amžius liepsnose bei verdančioje smaloje degimu. Kad tamsios minios, bijodamos pakliuti į nemalonią vietą numirę, neša savo mokytojams, tikėjimo skelbėjams aukas, moka niekuomet nepabaigiamus mokesčius ir palaiko stiprią organiziją, su centru Romoje.

Tie, kurie tiki į tą teoriją, kad pasimirus žmogaus dvasia gyvena amžinai, negalima jiems nepripažinti tos neginčijamos teisybės. Ištiesų, žmonių dvasios numirus, gyvena ten augštai, mums nežinomuose danguose. Bet gyvena dvasios tik tų, kurie, begyvendami užpelno savo darbais tą augštumose gyvenimą. Blogi žmonės ir gyvena, jei jie yra atlikę tokius blogus žygius, jog ilgamečiuose rekorduose tie jų darbai minimi ir likusių gyventi žmonių keikiami. Bet tokius blogadarius žmonės greitai pamiršta ir tuomet jie nustoja gyvenę. Visi tie, kurie gyvena vien tik sau, tai kuomet numiršta ir nepalieka jokių darbų, yra minimi labai trumpą laiką. Jei artimiausi giminės, ar mirusių vaikai dar keletą metų pamini, tai ir viskas. Antros eilės anukai veik visai buna savo tėvukus pamiršę. Daugiau kai 50% anukų nežino savo diedukų nei vardų.

Todel kiekvieno šioj žemėj gyvenančio žmogaus užduotis yra šviestis ir kitus prie mokslo ir doro gyvenimo akstinti. Reikia dirbti ir savo patyrimus kitiems palikti, kad ateinančios musų kartos musų buvimu ant šios žemės galėtų pasinaudoti. Tokiu budu mes, pereidami į kitas busiančias kartas, savais prakilniais darbais tarpe jų gyvensime. Gyvensime ne materialiai, bet dvasiniai.

LIETUVIAI AMERIKOJE

SO. BOSTON, MASS.
Iš „Gabijos" Darbuotės.

Dailės ir Dramos Draugijos „Gabijos" 20 m. sukaktuvių piknikas gerai pavyko. Piknikas įvyko, kaip buvo skelbta, 2 d. rugsėjo, Voses Pavillion'e, Maynard, Mass. Išryto diena buvo ukanota ir pikniko gaspadoriui, S. Naudžiunui, su komisija daug rupesčio padarė, bet vėliaus, popiet, diena buvo giedri, už tai publikos privažiavo daug iš visų apylinkės miestų ir visi turėjo progos pasišokti prie gero, Jono Dirvelio, orkestro.

Prasidėjus programui, pirmiausiai „Gabijos" vyrų choras sudainavo kelias daineles, paskui sekė įvairus sportas. Bonkutės žindimus iš vyrų laimėjo Leonas Kirmelevičius, Brookline, Mass., iš moterų bonkutės žindime laimėjo Elizabeth Jenulevičienė, Chelsea, Mass. „Varlės žingsniu" ėjimą laimėjo Eddy Butts, Maynard, Mass. Berniukų lenktynėse laimėjo Vincas Celevičius, Chelsea, Mass. „Trikojo" bėgime laimėjo Vera Zanais, Hudson, Mass. ir Saphie Babaches, iš Sanford, Me. „Šiušų rišimo" berniukams laimėjo Petras Baumilla, iš Methuen ir maiše bėgimą — Julia Stanis, iš Rosindale. Visi laimėjusieji gavo geras dovanas. Paskui sekė polkos kontestas. Pirmą dovaną laimėjo Stella Barmonaitė, iš Cambridge, Mass. ir Jonas Griacinas, So. Boston; antrą dovaną laimėjo pp. Kiburis su žmona, iš Dorchester, Mass.

„Gabija" taria ačiu publikai už skaitlingą atsilankymą. Taipgi gaspadoriui dėkuoja už pavyzdingą vedimą tvarkos. Ačiu ir visiems darbininkams už nuoširdų pasidarbavimą, nes be jųs nebutų buvę galima turėti tokias geras pasekmes. J. K.

BRIDGEPORT, CONN.
Linksmas Jaunuolių Choro Išvažiavimas.

Rugpiučio 9 dieną įvyko pirmu kartu šią vasarą išvažiavimas vietinių Lietuvių Jaunuolių Choro. Išvažiavimas įvyko pas gerb. Ramučius. Del išvažiavimo vieta gana tinkama, todel skaitlingai atsilankė choro rėmėjų ir simpatikų ir linksminos iki vėlumos.

Buvo trumpas programėlis: Jaunuolių Choras, po vadovyste gerb. P. Bruzausko, padainavo keletą linksmų dainelių, kas publikai labai patiko. Chorui suteikta gerų linkėjimų, kad į taip trumpą laiką toks gražus jaunuolių skaičius — virš 50 dainininkų ir jau gana gražiai dainuoja. Priklauso garbė ir tėvams, kad visada remia jaunuolių parengimus.

Kad palaikyti ir pagerinti jaunuolių chorą finansiniai, rengiama pirmas šį sezoną koncertas ir balius rugsėjo 29-tą, Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos Svetainėj, 407 Lafayette St. Visų vietinių ir artimesnių kolonijų lietuvių pareiga šį parengimą paremti ir duoti jaunuoliams jėgų lavintis dailės srity.

Dailės Mylėtojas.

CHICAGO, ILL.
Kertinis Akmuo Dariaus-Girėno Paminklui.

Sutvarkius galutinas apyskaitas, paminklo komiteto posėdy rugsėjo 11 d. paaiškėjo, kad paminklo fondui pelno davė šie rengimai: 1) gegužinė 24 d. — $368.52; 2) Dariaus-Girėno žuvimo minėjimas liepos 17 d.— $110.50 (iš lakunams skirto Margučio leidinio ir lakunų fotografijų); 3) Lietuvių Diena Harlemo aerodrome rugp. 5 d. — $572.70. Iš viso $1,051.72.

Fondo kasininkas J. Krotkas pranešė, kad **paminklo fonde jau yra $6,602.58.** Be to, jis pranešė, kad Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubas (Manchester, N. H.) siuntė per ALTASS auką ($4.00) Dariaus-Girėno paminklui ir reikalavo kvitos iš fondo. Fondo globėjai tuo reikalu teiravosi ALTASS centre, kuris pareiškė, kad tokios aukos ten negauta.

Nesusipratimams išvengti visi Dariaus-Girėno gerbėjai prašomi aukas siųsti tiesiai Dariaus-Girėno paminklo fondo kasininkui, kaip jau ne kartą buvo skelbta: Mr. J. Krotkas, Darius-Girėnas Memorial Fund, c/o Metropolitan State Bank, 2201 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Komitetas nutarė statyti $10,000 vertės paminklą naujausioje ir gražiausioje Chicagos lietuvių kolonijoje — Marquette Parke, kaip Chicagos miesto valdžia dar anksčiau siulė. **Kertinis akmuo bus dar šį rudenį padėtas.**

Visų kolonijų lietuviai prašomi padėt galutinai išsugdyti fondą ir greičiau pastatyti musų didvyriams gražų paminklą jų gyventam mieste.

P. Jurgėla, K-to sekr.

AMERIKIEČIO KANKLĖS VYTUTO DIDŽIOJO MUZĖJUJE KAUNE.

Žemiau talpinamas Lietuvos Švietimo Ministerio, profesoriaus J. Tonkuno, padėkos laiškas p. Matui Sadauskui iš Mattawan, New Jersey.

„Vytauto Didžiojo Muzėjaus
Rumai, Kaunas.

Gerbiamas Tamsta:

Vytauto Didžiojo Komitetas Tamstos siųstas kankles gavo ir už jas nuoširdžiai dėkoja.

Komitetui malonu, kad Tamsta tolimam užjury gyvendamas nepamiršote savo tėvynės ir tas kankles, kaipo ženklą meilės tėvynei, Komitetas deda Vytauto Didžiojo Muzėjun. Te primins jos ainiams, kaip lietuviai — išeiviai mylėjo savo tėvynę.

Prof. J. Tonkunas,
Švietimo Ministeris,
Komiteto pirmininkas."

Iš to laiško matosi, kaip Vytauto Didžiojo Komitetas, kuris yra muzėjaus statytojas, brangina Amerikos lietuvio dovaną. Tai ne pirma ir ne paskutinė amerikiečių dovana Vytauto Muzėjui. Nežymus amerikiečių skaitlius yra pasiuntęs pinigines dovanas Vytauto Didžiojo Muzėjaus statybai. Geistina, kad tokios dovanos šiam didžiajam Lietuvos kulturos židiniui plauktų ir toliau. Bet štai, paprasto Lietuvos kaimiečio sunus, p. Matas Sadauskas, duoda kitą gražų ir sektiną pavyzdį: jis padaro kankles ir jas dovanoja Lietuvos Muzėjui.

Kiek pirmiau, kitas Lietuvos emigrantas, dailininkas Pranas Bagdonas iš West Orange, N. J., padovanojo tam pačiam Vytauto Didžiojo Muzėjui labai brangų ir senovišką paveikslą, kurį jis buvo iš Lietuvos atsivežęs Amerikon.

Pas Amerikos lietuvius yra daug brangių, muzėjui tinkamų, dalykų, kurie čia bereikalo nyksta, kada jų vieta yra Vytauto Muzėjuje, Amerikos lietuviai prie progos galėtų parinkti ir kitokios medžiagos iš Amerikos gamtos ir praeities ir padovanoti Kauno muzėjui. Tokiu budu Vytauto Muzėjuj Kaune susidarytų nemažas Amerikos lietuvių dovanų rinkinys; Vytauto Muzėjus tokioms dovanoms paskirtų atskirą salę, kuri darytų garbės Lietuvos išeiviams.

Po Prano Bagdono, Mato Sadausko, kas bus sekantis?

Lietuvos Žmogus.

SCRANTON, PA.
Taurų Kliubo Darbuotė.

Rugsėjo 9 d. Taurų Kliubas turėjo labai nusisekusį išvažiavimą ir bankietą Daleville, Pa., Old Homestead name. Visą dieną prie gėrimų ir užkandžių taurai ir jų svečiai linksminosi, kiti šaudymo mėginimus darė, treti bolę grajino ir tt. Vakare visi susirinko į svetainę, svečių pilnas namas, ir susėdo už stalų prie gardžios vakarienės. Svetainė papuošta Amerikos ir Lietuvos vėliavomis.

Vakarą atidarė p. Petras Pėstininkas su Amerikos himnu. Pirmiausia perstatė kalbėti p. Vyt. Kerševičių (Taurų vice prez.), kuris trumpai anglų kalboj ir lietuviškai paaiškino dienos svarbą, t. y. kad šiandien apvaikščioja 60 metų sukaktuves Lietuvos prez. Antano Smetokos. Pabaigus kalbėt p. Kerševičiui, visa publika sustoja ir sudainuoja Lietuvos himną — Lietuva Tėvynė Musų.

Toliau kalbėjo p. A. Janušaitis (Taurų prez.), Scrantono miesto majoras Stanley Davis, jaunas lietuvis adv. Edvardas Yawars, miesto darbų virš. p. Ber. Harding. Prie garbės stalo sėdėjo, apart kalbėtojų, Penn. valst. senatorius p. Howell, buvęs Taurų prez. p. J. Stepanauskas, p. Vl. Meškiunas, p. Vl. Šimkus (kuris daug dirbo tą dieną), „Scranton Times" ats. p. Hart ir kiti veikėjai, tik jų vardų nepamenu. Laike vakarienės grojo orkestras brolių Rachinskų.

Po vakarienei visi linksmai šoko iki vėlumai.

Dabar visi kalba apie nusisekusį Taurų pokilį.

Svečias iš Pittstono.

BROOKLYN, N. Y.
II Karių-Jureivių Seimas.

Vytauto Didž. 1930 m. vas. 16 d. Pirmasis Karių Seimas New Yorke sukurė Amerikos Lietuvių Legioną, sudarė Vyr. Štabą, suorganizavo pirmąjį postą Didž. New Yorke. Šiuo metu jau veikia keturi postai.

Daugiau kaip 4 kurybos metai praėjo ir Vyr. Štabas jau pasiruošęs su darbų apyskaita antrąjam seimui. Dabar jau Legionas ganėtinai stiprus našiam darbui. Belieka galutinai nustatyti organizacijos vardą, priimti įstatus ir dar smarkiau veikti.

Amerikos Lietuvių Legionas jungia dviejų tarnybų vyrus-lietuvius: Amerikos eks-karius ir jureivius ir Lietuvos savanorius ir eks-karius. Legionierių šimtinė per pastaruosius keturis metus ne vieną spragą užpildė, kur civilė visuomenė nesugebėjo ar nenorėjo veikti, k. a. užmegsti ir stiprinami glaudųs ryšiai su ukrainų kariškomis organizacijomis, dalyvauta ukrainų demonstracijose ir ukrainai dalyvavo musų spalių 9 d. iškilmėse, du legionieriai — Darius ir Girėnas — pelnijo nemirštamą garbę savo transatlantiniu skridimu ir legendarišką mirtimi senovės lietuvių žemėje ir po jų mirimo Kauno vardas Amerikos įstaigų jau lietuviškai rašomas, daug pagelbėta sustiprinti Vilniaus akciją Amerikoje, gelbėta Prusų ir Rytų Lietuvos persekiojamiems lietuviams.

Betgi šimtinės rinktinės nepakamka: juk gi Amerikoje esama apie 40,000 lietuvių karo vyrų. Juos kruvon sutelkus tegalėsime pasigirti turint rimtą draugsmingą pajėgą, kuri daug galės lietuviams pagelbėti. Priklausymas į „American Legion" ir „V. F. W." nepatikrina tautos reikalams ir skriaudžiamiems lietuviams veteranams užtarimą: tik savojį stipri organizacija tegali patenkinti veteranų-lietuvių reikalus ginti.

Lietuvos padangėje irgi neramu. Nugalėtasis hunas vėl kelia savo šlykščią galvą ir plėšriai skečia sparnus Lietuvos link, gi klastingas lenkas tebelaiko pagrobęs tautos širdį-Vilnių. Lietuviai karo vyrai privalo stipriai organizuotis ir budėti, kad reikalui esant butų prisiruošę betkokiam aventualumui staigiai iškilus.

Todel, šių metų lapkričio mėn. 18-tą dieną Dariaus-Girėno Posto bute, 262-A Humboldt St., Brooklyn, N. Y. šaukiamas antrasis karių ir jureivių seimas. Visi lietuviai Amerikos kariuomenės ar laivyno veteranai (tarnavę betkuriuo metu ligi 1918 m. lapkričio 11 d.) ir Lietuvos bei Klaipėdos sukilimo kariai (tarnavę betkuriuo metu prieš 1923 m. vasario 16 d.) gali seime dalyvauti lygiomis teisėmis su postų atstovais.

Visi lietuviai karo vyrai, maną dalyvauti seime, kviečiami susiregistruoti išanksto, neatidėliojant, pas Legiono adjutantą p. K. R. Jurgėlą, 1453 Prospect Pl., Brooklyn, N. Y.

Štabas pagelbės patarimais organizuojant naujuosius postus kolonijose ir interesuotieji kviečiami susirašinėti.

Seimo eiga bus paskelbta vėliau.

Am. Liet. Legiono Vyr. Štabas.

Kaip Lietuvos Kariuomenė Pirmą Kartą Įžygiavo į Vilnių

1920 metais rugpiučio 26 dieną pirmieji naujai susikurusios Lietuvos kariuomenės pulkai įžygiavo į savo senąją sostinę Vilnių. Tai buvo labai svarbus įvykis musų kovoje del Vilniaus. Dabar kol Vilnius lenkų pagrobtas, nepriklausomoje Lietuvoje ir viso pasaulio lietuviuose kasmet minimas šis įvykis, kaip Vilniaus geležinio fondo diena.

1919 metais sausio 1—4 dieną laikinoji Lietuvos vyriausybė buvo priversta palikti Vilnių, nes tuo laiku dar nebuvo susiorganizavusi Lietuvos kariuomenė. Tada Vilnius atiteko bolševikams. Atsikėlusi į Kauną, vyriausybė pirmiausiai griebėsi kurti kariuomenę, pašaukdama savanorius ir atidarydama karo mokyklą. Lietuviškos ginkluotos pajėgos kasdien didėjo ir tvarkėsi, taip kad po kelių savaičių jau prasidėjo kovos su besiveržiančiais bolševikais. Karių upas buvo pakeltas, visi troško kuo greičiausiai Vilnių atvaduoti. Tai butų netrukus pavykę, bet lenkai lietuviams visiškai netikėtai užbėgo už akių ir Vilnių paėmė iš bolševkų 1919 metais per Velykas.

Lenkų rankose Vilnius išbuvo daugiau, kaip metus, ligi 1920 metų vidurvasario. Per tą laiką Lietuva išvijo bolševikus ir bermontininkus iš savo žemės ir stiprino vidaus santvarką, galvodama apie Vilnių. Tarp lietuvių ir lenkų kariuomenės santarvės valstybės nustatė demarkacijos liniją, kurią lenkai nuolatos laužė. Lenkai taip elgėsi del to, kad juos rėmė francuzai, kurie tada lenkams buvo labai palankūs. Į lietuvius francuzai žiurėjo su nepasitikėjimu, nes lenkai vaizdavo lietuvius bolševikų ir vokiečių šalininkais. O tais laikais nebuvo didesnio nusikaltimo santarvės akyse, kaip buti įtartam draugaujant su bolševikais ir vokiečiais.

Visa tai buvo lenkų piktas šmeižtas, nes lietuviai tuo laiku, kaip tik smarkiai kariavo tiek su bolševikais, tiek su vokiečiais. Bet santarvė patikėjo lenkams, nes jie manė, kad didelė Lenkija galėsianti apsaugoti Vakarų Europą nuo bolševizmo. Šitą santarvės nuomonę lenkai sugebėjo puikiausiai išnaudoti. Santarvė nesipriešino ir lenkams lengvai pavyko pagrobti Vilniaus kraštą, daug gudų ir ukrainiečių žemių. Jeigu Lietuva nebutų stojusi su ginklu rankose savo laisvės ginti, tai lenkai butų užėmę ir visą Lietuvą.

Kai 1920 metais lenkai kariavo su bolševikais ir karą buvo beveik prakišę, tai jie iš Vilniaus nors nenorėjo trauktis, bet bolševikų spaudžiami, velijo Vilnių geriau atiduoti bolševikams, negu lietuviams. 1920 metais liepos 15 dieną nuginklavus ties Lentvariu lenkų brigadą, Lietuvos kariuomenė įėjo į Vilnių, bet jau čia rado ir bolševikus. Kadangi prieš 3 dienas, butent, liepos 12 dieną Maskvoje buvo pasirašyta taikos sutartis su bolševikais, tai Lietuva tuoj pareikalavo, kad bolševikai iš Vilniaus pasitrauktų, nes Lietuva laikėsi griežto neitraliteto. Apakinti trumpu laimėjimu kovoje su lenkais, bolševikai ilgai delsė, nenorėjo iš Vilniaus pasitraukti ir laukė karo pasekmių. Tik po kelių savaičių derybų, pamatė, kad ties Varšava pralaimėjo bolševikai ir sutiko išsikraustyti iš Vilniaus. 1920 metų rugpiučio 26 dieną į tikrąją savo sostinę, kai po atvaduotojai įžengė Lietuvos kariuomenės pulkai. Lietuvos sostinė Vilnius buvo savo sunų rankose.

Šešias savaites ligi nelemtos spalių 9 dienos, kada lenkai sulaužė Suvalkų sutartį, Vilniuje Gedimino kalne plevėsavo Lietuvos Vytis. Tsb.

Musų Tautiečiai Anglijoj

Šiomis dienomis Lietuvoj viešėjo Anglijos lietuvių ekskursija, susidedanti iš 51 žmogaus. Su vienu ekskursijos dalyviu p. J. Balnium, nuolat gyvenančiu Londone, teko kalbėtis apie Anglijos lietuvių gyvenimą.

P. Balnius sako, kad Anglijoj gyveną apie 7,000 lietuvių; Londone esą apie 2,000 lietuvių. Londono lietuviai esą organizuoti, bet tos organizacijos religinio pobudžio. Vyrų savišalpos dr-ja „Vienybė" šelpianti tik tuos savo narius, kurie esą prak tikuoją katalikai. Moterys susispietusios į Šventos Onos draugiją. Tik jaunimas turi bešališką „Jaunųjų sporto kliubą".

Inteligentinio verslo lietuvių Anglijoj kaip ir nesą. Tik darbininkai.

Londono lietuviai dirba trijose pagrindinėse šakose: siuvyklose, stalių dirbtuvėse ir odos apdirbimo fabrikuose. Pelningiausias dabar Anglijoj darbas ir geriausias uždarbis — odos fabrikuose.

Londone vidutniškai darbininkas uždirbąs 3 svarus per savaitę. Uniono esą nusistatyta, kad už 48 val. per savaitę ne mažiau but kaip 2,16 svarų. Šeštadieniais dirbama tik 5 valandos.

Kulturinis Londono lietuvių gyvenimas nėra žavingas: neturi laikraščio, nei pradžios mokyklos. Jaunimas lanko angliškas pradžios mokyklas ir viešai kalbasi angliškai. Dabar Londone atidaroma lietuviška skaitykla.

Anglijoj bedarbių priskaitoma 2,2 mil. žmonių. Bet Anglijos bedarbiai nealksta. Jie gauna 15,3 pen. per savaitę. Vedusieji bedarbiai gauna žmonos daliai ir kiekvienam vaikui. Be to, yra privatiškų šalpos draugijų, kurios jei ne pinigais, tai maistu remia bedarbius.

Lietuvis Mikionis turįs odos fabriką, kuriame dirba apie 100 darbininkų. Mikionis labai padedąs (darbo duodąs) į Londoną atvykusiems darbo ieškoti lietuviams.

Londone lietuviai turi gerą vardą ir laikomi gerais darbininkais. Anglai, ypač paskutiniuoju metu, labai nekenčią vokiečių.

„L. Ž." Kor.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios Knygos:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt. ---------- $1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ---------- 10c.
Daktáras iš Prievartos (Komedija) ---------- 20c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ---------- 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai ---------- 20c.
Kas iš Kur Pareina? ---------- 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ---------- 15c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ---------- 40c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu — pusl. 102 ---------- 35c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ---------- 15c.
Namų ir Ypatos Hygiena, 31 pusl. ---------- .10
Nuo Degtinės (Komedija), 19 pusl. ---------- .10
Petras Žemaitis, 69 pusl. ---------- .15
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ---------- 10c.
Rutvilė (Tragedija), 151 pusl. ---------- .40
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais ---------- 2.00

Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Aisopo Pasakos, 346 pusl. ---------- $1.25
Alenutė — Perstatymas Dviejuose Aktuose Trijuose Paveiksluose ---------- .25
Aras, Kvartetas ---------- .40
Susiprato (Tragi-Komedija) pusl. 64 ---------- 20c.
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai), 103 pusl. ---------- .50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. ---------- 3.00
Iš musų kovų ir žygių, 59 pusl. ---------- .15
Kražių Ckerdynė, 77 pusl. ---------- .15
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama .40
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258 ---------- 1.00
Valgių Gaminimas ir Namų Prižiurėjimas 173 pusl. ---------- $1.00
Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells), 292 pusl. ---------- $2.25
Vaikų Darbymečiui — pirmamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Beletristika ir gamta), pusl. 400 ---------- 1.00
Vaikų Darbymečiui — Antroji Dalis (Gimtinės mokslui), pusl. 314 ---------- 1.00
Vaikų Darbymečiui — Trečiamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Krašto mokslas ir kiek geografijos), pusl. 280 1.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), puslapių 392 ---------- 2.25
Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) ---------- 4.00

MIKO PETRAUSKO.

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.:

Eglė (Žalčių Karalienė) ---------- 10.00
Kanklės 1920 Metų ---------- 2.00
Pasaka (Dramatiška Daina) ---------- .80
Žalčio ir Gulbės Dievaičio duetas ---------- .75

ANTANO BAČIULIO.

Oi, Dainos (solo arba duetui) ---------- .50
Piemenėlis (Duetas) ---------- .50
Lietuva (solo balsui, smuikui ir pianui) ---------- 1.00
Meilė (Love) (Solo balsui, smuikui ir pianui) ---------- 1.00
Artojas (solo žemam bailsui ir pianui) ---------- .75
O, Laisve (Mišram kvartetui arba chorui) ---------- .50
Jonas ir Sijonas ir Suktinis (solo balsui ir pianui) ---------- .75
Audra prieš dieną (solo) ---------- 1.00
Žvaigždutė ir Aušta rytas (solo ir duetas) ---------- .75
Nokturnas (Duetas Bassui ir Sopranui) ---------- 1.25
Myliu (Mišram kvartetui arba chorui) ---------- .75
Ko vėjai pučia (Keturiems balsams ir pianui) ---------- .50

Reikalaudami augščiau minėtų knygų, rašykite sekančiai:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

RENGIAMASI SPALIO 9 DIENOS MINĖJIMUI.

ALTC. iniciatyva sušauktas New Yorko ir Brooklyno lietuvių draugijų atstovų susirinkimas įvyko rugsėjo 22 d., „Vienybės" salėje. Šiame susirinkime atstovauta kelios idėjinės ir meno draugijos, kurių atstovų skaitlius sudarė 12 asmenų. Susirinkimui pirmininkavo p. Pr. Narvydas, sekretoriavo p. J. Antanavičius.

Beveik be jokių diskusijų vienbalsiai nutarta rengti spalių 9 d. paminėjimą Brooklyne. Platokai apkalbėta ir paties parengimo programas ir numatyta kokius kalbėtojus kviesti. Kadangi buvo prisiųstas šiam susirinkimui laiškas Romos Katalikų Federacijos New Yorko apylinkės apskričio, kuriuomi šiame susirinkime dalyvaujančios draugijos kviečiamos dėtis prie bendro darbo, tai laiškas priimtas ir išrinkta trys atstovai: Pr. Narvydas, J. Sagys ir K. J. Paulauskas, kurie atsilankys į Federacijos kviečiamą susirinkimą rugsėjo 24 d. tikslu susitarti bendrai visų Brooklyno lietuvių vardu minėt Vilniaus užgrobimo dieną. Netenka abejoti, kad šio susirinkimo atstovams pavyks susitarti ir spalių 9 d. minėjimas bus bendras visų Brooklyno lietuvių. Todel ir apie patį spalių 9 d. minėjimui parengimą plačiau pranešti bus galima tik sekamam „Tėvynės" num.

Tuo tarpu galima tik priminti Didžiojo New Yorko lietuvių visuomenei, kad jos pareiga ruoštis Vilniaus Gedulo Dienos paminėjimui ir kuomet bus pranešta, kada ir kur šis reikšmingas parengimas įvyks, kiekvienas gyvas lietuvis privalo į tą parengimą atsilankyti.

Reporteris K. P.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Rugsėjo 24 d. lankėsi „Tėvynės" Redakcijoj SLA. 43 kuopos pirmininkas p. J. Kasmauskas iš South Boston, Massachusetts. Svečias atvyko New Yorkan jo vedamos medikalių instrumentų dirbtuvės biznio reikalais ir praleido New Yorke tris dienas. Malonu buvo pasikalbėti su p. Kasmausku kaip SLA., taip ir įvairiais reikalais.

ĮVAIRŲS PARENGIMAI.

Paskutinis Piknikas šios vasaros sezone įvyks sekamą šeštadienį, rugsėjo 29 d., Feldmano Parke ir Salėje, Garrison Ave., prie Grand ir 54-th Sts., Maspethe. Tai bus laikraščio „Vienybės" piknikas, kuris prasidės 4 val. po pietų ir tęsis tol, kol publika norės. Šokiams gros garsus A. Jezavito Radio orkestras. Bus įvairių įdomybių ir visi atsilankiusieji turės progos smagiai laiką praleisti.

Rengėjai sako, kad piknikas įvyks nors ir lytų tą popietį, nes svetainė puikiai įrengta netik šokiams, bet ir publikos puotavimui ir pasilinksminimui. Todel į šį pikniką be jokios abejonės atsilankys visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai, kurie įvertina musų spaudą ir linki jai pasilaikymo. Kurie turi bilietus rengto „Vienybės" pikniko rugsėjo 15 d., tie įžangos bilietai bus geri ir šiam piknikui. Įžanga tik 40c.

—o—

Įdomus Koncertas, kurį rengia dainininkė K. Menkeliuniutė, įvyksta sekamą sekmadienį, rugsėjo 30 d., Labor Lyceum salėje, 959 Willoughby Ave., Brooklyne, prasidės lygiai 4 val. po pietų. Po koncertui šokiai E. Benulio orkestrui grojant. Įžanga: $1.00, 75c., 50c. ir šokiams 40c.

Rengėja skelbia, kad šio koncerto programas susidės iš operetiškų dainų, kurias sudainuos žymus svetimtaučiai dainininkai, o lietuviai padainuos lietuviškų liaudies dainų. Bus žymus smuikininkas. Visi atsilankę turės progos pasigėrėti gražiu ir turiningu programu.

—o—

Pažymėtinas Spektaklis įvyks sekmadieny, spalių 7 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne. Bus suvaidinta graži drama „Motina". Šio spektaklio rengėju yra SLA. nario p. V. Matusevičiaus palaikoma Lietuvių Radio Valanda iš WMBQ stoties. Vaidinime dalyvauja gabus vaidilos ir todel geras vaidinimas pilnai užtikrintas. Dainuos jaunuolių choras. Po vaidinimui šokiai. Programas prasidės 4 val. po pietų, šokiai nuo 8 val. vakare. Įžanga kiekvienam prieinama.

Kiekvienam savo motiną mylinčiam lietuviui bus įdomu pamatyti veikalą „Motina". Todel bilietai smarkiai perkami ir spėjama, kad bus labai sekmingas parengimas. Patartina įsigyti bilietus iš anksto, kad butumet užtikrinti su vieta.

—o—

Didelis Parengimas ir įvairiu programu įvyks sekmadieny, lapkričio 4 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne. Rengia senas scenos meno darbuotojas p. K. B. Kriaučiunas. Bus suvaidinta graži drama, taip pat bus koncertinis programas. Brooklyno ir apylinkės lietuviai prašomi ruoštis atsilankyt į šį parengimą.

—o—

Jubilėjinis Bankietas, paminėjimui Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 30 metų sukaktuvių ruošiamas sekmadieny, lapkričio 18 d., Lietuvių Piliečių Kliubo Salėje, Brooklyne. Rengia Brooklyno ir New Yorko Sandaros kuopos. Bus teikiama skani vakarienė, dainų ir kalbų programas ir šokiai. Brooklyno ir apylinkės lietuviai prašomi ruoštis atsilankyti į šį reikšmingą parengimą, nusiperkant bilietus išanksto.

Žinių Rinkėjas.

STANKUNO SPEKTAKLIS PAVYKO.

Pereitą sekmadienį, Labor Lyceum Salėje, Brooklyne, įvyko vaidinimas operetės „Nastutė Poltavietė". Šį spektaklį ruošė dainininkas F. Stankunas su pagelba vietinių dainininkų-vaidilų. Vaidinimas atlikta amatoriškai gerai. Publikos atsilankė vidutiniškai, nors ir buvo dušnus oras pereitą sekmadienį. Publika vaidinimu patenkinta, kuri vėliaus smagiai linksminosi laike šokių iki vėlumos. Rengėjams didžiausias pasitenkinimas, kuomet publika parengimu patenkinta. Šio spektaklio rengėjas p. Stankunas pilnai šito pasitenkinimo pasiekė.

Spektakly Buvęs.

ATSISTATYDINO NEW YORKO POLICIJOS KOMISIONIERIUS.

Jau tulas laikas atgal spaudoje teko pastebėti, kad New Yorko policijos komisionierius gen. John F. O'Ryan nesutaria su majoru La Guardia savo nusistatymu sulig policijos tvarkymo. Todel visai nenustebino New Yorko gyventojus, kuomet spauda paskelbė, kad gen. O'Ryan atsistatydino.

Nauju policijos komisionierium majoras paskyrė vyriausį policijos inspektorių Lewis J. Valentine. Pirm užėmimo vietos, inspektorius Valentine išstojo iš tarnybos policijoj ant pensijos ir po to majoras La Guardia jį prisaikino policijos komisionieriaus pareigoms.

SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalių 5 dieną, 8 valandą vakare, SLA. Centro Raštinėje, 307 West 30-th Street, New York City. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš kuopos ir visos organizacijos. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliutė,
SLA. 126 kp. sekr.

IŠKILMINGAI PALAIDOTA ONA GUDIENĖ.

Visai netikėtai, tik kelias dienas pasirgus, rugsėjo 15 d., 6 val. vakare, numirė Brooklyne plačiai žinoma Ona Gudienė. Velionė staiga susirgo apendiksu ir atidėliodama pasidavimą operacijai davė progos apendiksui trukti ir po to jau nugabenus velionę į Long Island Colledge ligoninę jos gyvybės išgelbėti nebuvo galima. Velionė buvo dar jauna moteris, vos 38 metų amžiaus sulaukus. Buvo labai drauginga ir linksmo budo, tai ir daug draugų bei prietelių turėjo. Visi didžiai apgailestauja taip netikėtai velionei atsiskyrus su šiuo pasauliu. Todel ir velionės karstas laike šermenų buvo paskendęs gyvų gėlių vainikuose, kuriuos velionės pagerbimui suteikė giminės ir draugai. Už visus puikiausias vainikas — širdis buvo nuo velionės vyro Petro. Šermenys buvo skaitlingai draugų ir pažįstamų lankomos. Liudniausį vaizdą sudarydavo, kuomet velionės 20 mėnesių amžiaus dukrelė Elaine priėjus velionę budina šaukdama, kad mama perilgai miega...

Velionė Ona palaidota labai iškilmingai su bažnytinėmis apeigomis iš Karalienės Angelų parapijos bažnyčios, kun. Remeikai gražiai visas tikybines apeigas vedant. Taip pat puikų patarnavimą suteikė ir gražiai visą laidotuvių procesiją tvarkė graborius Juozas Garšva, kuris rupinosi laidojimu velionės Onos. Į kapus velionę lydėjo apie 40 automobilių. Palaidota rugsėjo 19 d., Šv. Jono kapinėse, Brooklyne. Tarpe palydovų matėsi artimiausi velionės draugai ir priteliai, kaip ponų V. Dulių visa šeima, ponų V. Paškevičių šeima, kurie labai daug gelbėjo velionės šeimai šermenų ir laidotuvių laiku. Į laidotuves buvo atvykusi ponia Radzevičienė su dukrele net iš Ansonia, Conn. Laidotuvių ceremonijoms užsibaigus, visi lydėtojai pakviesti į tulo svetimtaučio valgyklą, kur visiems suteikta skanųs pietųs.

Iš Lietuvos velionė paėjo Garlevos parapijos, Tumpų kaimo, po tėvais Paužiutė. Į Ameriką atvyko 1913 metais vos 17 metų amžiaus budama ir 1916 m. apsivedė su Adomu Bernota, kuris mirė gegužės 13 d., 1931 m. Su vellionu Bernota susilaukė dukrelę Jenny, kuri dabar jau yra 17 metų amžiaus ir paliko dideliausiam nuliudime ir sielvarte mylimos matutės netekus tokiame amžiuje, kuomet motinos globa labai reikalinga, kuomet nei tėvo, nei artimų giminių neturi. Vėliaus velionė apsivedė su p. Petru Gudu, kurį kartu su jų maža dukrele paliko dideliam nuliudime. Lietuvoje paliko velionės dar gyva sena motina, ir, rodos, trys seserys. Amerikoje giminių turėjo labai mažai. Dayton, Ohio, rodos, paliko pusseserę Pelkevičienę ir Great Necke vieną giminaitį Bukantą.

Per daugely metų velionė O. Gudienė buvo biznyje ir kuomet prasigyveno, tuomet piktoji mirtis išplėšė ją iš gyvenimo, kuriame velionė taip reikalinga, kaipo motina ir auklėtoja savo jaunų dukrelių, kaipo pavyzdinga vyro žmona.

Lai buna lengva velionei Onai ilsėtis šaltoje žemelėje. O pasilukusiai šeimai — vyrui Petrui Gudui ir jaunoms dukrelėms reiškiu giliausios užuojautos ir linkiu kuogreičiausiai susiraminti ir pergyventi šią baisę juos ištikusią nelaimę.

Palydovė.

LIETUVOS RANKDARBIŲ PARODA NEW YORKE.

Daugelis pastangų pasirodyti su lietuvių liaudies dirbiniais Amerikoje tampa apvainikuotos busimaja didele paroda, kuri įvyks š. m. spalių 15 ir tęsis iki spalių 27 d.

Paroda organizuojama komercijos pagrindais: visi (išskyrus keletą muzėjinių dalykų) eksponatai bus parduodami. Paroda įvyksta pirmos rušies New Yorko krautuvėje: B. Altman Company, kampas 34-th St. ir 5-th Ave. Ši krautuvė yra padariusi per Lietuvos Generalinį Konsulatą sutartį su Lietuvos „Marginių" B-ve ir „Marginiai" pristatys į parodą gražiausius ir brangiausius lietuvių liaudies artistiškus darbinius: audinius, mezginius, linines staltieses, rankšluosčius, aprėdus moterims ir vaikams, taipgi žaislus, lėles, piešinius, gintarus ir taip toliau.

B. Altman Co. krautuvė yra labai susidomėjusi Lietuvos dirbiniais, kaipo naujiena ir tikisi, kad viskas bus umai išparduota, kas parodoje bus išstatyta. B. Altman Co. krautuvės viršininkai veikia kontakte su Lietuvos gen. konsulu New Yorke ir taipgi geidžia sueiti į kontaktą su lietuviškos kolonijos atstovais, kad paroda pavyktų ne vien komerciniai, bet ir socialiai.

Lietuvos konsulas savo keliu geidžia, kad į parodą atsilankytų kuoskaitlingiausiai visi šios apylinkės lietuviai, ypač jaunuomenė, nes juk ta paroda duos progos **„pamatyti Lietuvą čia New Yorke"**. B. Altman Co. norėtų išsiuntinėti pakvietimus visiems, keno adresai bus žinomi; todel, kad šį darbą palengvinti, **Lietuvos Gen. Konsulatas prašo** visų vietos draugijų, kliubų ir organizacijų — atsiųsti Konsulatan savo narių adresus, sąrašus.

Laike parodos numatoma lietuviška programa. Sykiu su lietuviais parodoje dalyvaus taipgi ir estai; todel paroda bus garsinama visoje New Yorko spaudoje, kaipo „Baltic States Home Industries". Latviai šį kartą parodoje dalyvauti nesuspėjo, jie gal prisidės vėliau; bet su lietuviais ir estais drauge parodoje dalyvaus šveicarai.

Yra laukiama, kad paroda pavyks komerciniai, bet paroda suloš didelę ir tautinės kulturos rolę. Pasiruoškime. Panašios parodos įvyks ir kituose miestuose, kaip Chicagoje, Philadelphia, Baltimore, Cleveland ir kitur. Yra gauta žinių, kad panašioms parodoms interesuojasi labiausiai moterų draugijos ir kliubai.

Laukiame todel, kad Didžiojo New Yorko lietuvės moterys patronizuos parodas organizuotai.

Lietuvos Gen. Konsulatas.

SKAITYKITE KNYGĄ

AMERIKA

Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliavusiems lietuviams.

Kaina ---------- $1.00

„TĖVYNĖS" ADMINISTR.,
307 West 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

"Musų šeimyna išsiskirstė

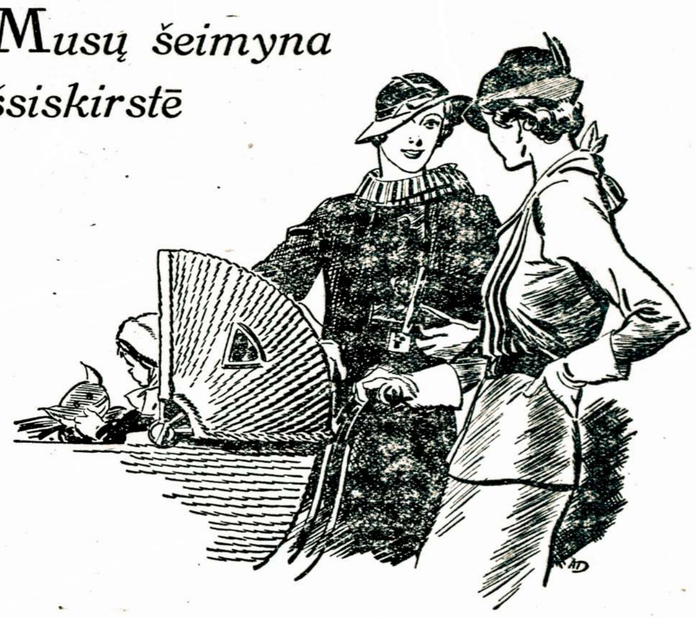

bet telefonas mus palaiko drauge"

"MOTINAI nepatiko matant mus, jos kudikius, apsivedant ir išsikraustant kitur", sako Ponia P., „bet ji gali su mumis pasikalbėti kasdien, nes mes visi turime telefonus. Išrodo veik kaip ir seniau, kuomet mes gyvenome drauge po vienu stogu."

Jusų tiesa, Ponia P.! Telefono viela yra draugiškam, asmeniškam šeimynos sąryšiui. Ir koks parankumas! Lietingose dienose telefonas atlieka jusų pasiuntinio pareigas. Jis sutaupo jums laiką. O ištikus staigiam reikalui — staigiai ligai, gaisrui ar vagiams jusų namą užpuolus — telefonas jums suteikia pagelbą viename akymirksnyj! Jusų gi vardas išspausdintas telefono knygoje (Telephone Directory) pagelbsti lengvai jus surasti.

Kodel tad nepavelyti mums, idant mes jums paaiškintume, kaip mažai telefono palaikymas kainuoja — tik keletą centų kasdien? Paieškokite ant puslapio 2 Telephone Directory jums artimiausio musų Biznio Ofiso. Tuomet užeikite mus pamatyti. Už tai jokios atsakomybės nebus.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

RADIO

Išgirskite lietuvišką radio programą septintadieny, 30 d. rugsėjo, 3 val. po pietų, iš stoties WBBR, Brooklyn, N. Y.

Ir vėl šios apylinkės lietuviai turite progos pasiklausyti Jehovos liudytojų programo. Atsukite savo priimtuvą lygiai nuo 3 val. po pietų.

Paieškojimai

Šie asmenys gyvena Amerikoje yra ieškomi:

Bajorinas Jonas. Sunus Martyno. Kilęs iš Tauragės miesto.

Damažeckis Konstantinas. Prieš karą gyveno Kensington, Ill.

Mankevičienė, po tėvais Petraitė. Išvyko į Ameriką prieš karą iš Tauragės miesto.

Mankevičiai, Leonas, Ona ir Marijona. Išvyko į Ameriką prieš karą iš Telšių apskr.

Urbonavičius Kostantas. Sunus Miko. Kilęs iš Ramygalos vals., Panevėžio apskr.

Augščiau išvardyti asmenys yra prašomi atsiliepti ir kiekvienas kas ką nors apie juos žinotų yra prašomas suteikti žinių. Bent kokia žinia bus brangiai įvertinta.

LIETUVOS KONSULATAS,
100 East Bellevue Place,
CHICAGO, ILLINOIS.

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas, per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų naujas laivas „MARIEHOLM" kelionės laikas 24 valandos.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO
Gripsholm ------ Spalio 3
Kungsholm ----- Spalio 25
Gripsholm ----- Spalio 30
Drottningholm Lapkričio 17

Kreipkitės į vietinį agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Str., New York, N. Y.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Didesnė Jėga Nervuotiems Susilpnėjusiems Vyrams Ir Moterims.

NUGA-TONE yra turtingas Zinku-Fosfoidu, brangia sudėtimi, parupinančia fosforą, t. y. elementą labai reikalingą tvirtiems, galingiems nervams. Medikališką fosforą parašo daktarai, kad sušvelninti ir nuraminti sujaudintus, svyruojančius, skaudančius nervus. Jis yra brangus nervų suirutėse, kurios pagimdo „nusidėvėjimo" jausmą.

Tas šaunus receptas turi tam tikrą formą geležies, raudono kraujo reikalingo budavojimui tvirtesnių ir sveikesnių raumenų ir sugrąžinimui spalvos ir pilnumo išblyškusiems, ploniems veidams. Be to, NUGA-TONE turi šešias kitas brangias gyduoles. Pradėkit imt NUGA-TONE šiandien ir tėmykite kaip stiprėsit. Parduoda visi aptiekoriai su garantija grąžinti pinigus. Tik Vienas Doleris mėnesio trytmentui.

Nuo užkietėjimo imkit — UGA-SOL — Idealų Liuosuotoją vidurių 25c. ir 50c.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Naujas "Aušros" Knygyno Katalogas

Tik ką naujai išėjo iš spaudos „Aušros" Knygyno Katalogas — jame talpinama net šešių šimtų knygų sąrašas bei pavadinimai. Amerikos lietuviai, neabejotina, ras jame daug gerų ir naudingų knygų pasiskaitymui.

Reikalaujantiems katalogas bus prisiųstas dykai, kreipkitės sekamu adresu:

„AUŠROS" KNYGYNAS,
3653 So. Halsted Setreet, Chicago, Illinois.

$1.00 SANDAROS Jubilėjinė Dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį „Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. „Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metų.

Vardas-pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.